De Zuid-Afrikaan.

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 44. KAAPSTAD, ZATURDAG, 8 NOVEMBER, 1873. No 3,942

SMUTS & HOFMEYR,

No. 6,

HOUTSTRAAT, KAAPSTAD,

DRUKKEN Brochures. Boeken, Circulaires, Rekeningen. Doop-, Lidmaten-, en Huwelijks Registers. Doodbriefjes. Adres Kaartjes, Bezigheid Kaartjes, enz, enz., enz.

☞ *Orders van Buiten worden met spoed en tegen billijke prijzen ten uitvoer gebragt.*

De Zuid-Afrikaan en Volksvriend.

DE inteekening op dit blad is in de Stad £1 11s. en in de Buitendistrikten £2 per jaar, *vooruit betaalbaar.* Aan elken inteekenaar zal het tweemaal per week toegezonden worden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden voorafgaande kennisgeven van hun voornemen.

4 EXTRA RIJ- EN TREKPAARDEN

ZULLEN HEDEN MORGEN te koop worden aangeboden, op de Commissie Vendutie, op de Parade.

A. J. GELDENHUIJS.

25 Gedresseerde Hengst-en ruinpaarden
25 Jonge Hengsten van 1 tot 2 jaren oud
20 Merries met en zonder Veulens
30 Ezels van 1 tot 2 jaren oud.

Op Dingsdag, 11den dezer,

ZAL dadelijk na aankomst van den Eersten Trein bovengemeld getal Paarden, Merries, en Ezels publiek worden verkocht uit de Marktkraal te Wellington.

Zij zijn ingekocht te Potberg en de aandacht van liefhebbers waardig

Zij zullen *NIET* uit de hand worden verkocht.

E. C. HAMMAN.

Wellington, 3 November 1873.

P. J. PENTZ, J. Fzn., Afslager.

MALMESBURY

EXECUTEURSKAMER

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

LEVENDE HAVE

En andere LOSSE GOEDEREN,

TE ZWARTLAND.

In den Boedel van Wijlen Mejufvrouw ALGENIA BEATRIX BARENDINA GILDENHUYS, geb. SMIT, voormaals Weduwe van Wijlen HENDRIK BESTER.

DIRECTEUREN der Kamer, behoorlijk gekwalificeerd door de Executeuren Datief, zullen op

Dingsdag, 11 November, e.k.,

ter plaatse "GEMSBOKSFONTEIN," Zwartland, publiek doen Verkoopen de Losse Goederen des Boedels,

Bestaande in:

11 Trekossen, 8 Aanteelbreesten
8 Trekpaarden, 1 Rijpaard
7 Aanteelpaarden, 60 Schapen
De Staande Oogst, zijnde de Opbrengst van
6 Mudden en 3 Schepels Koren
11 do. 3 do. Haver
2½ do. Rog, 1 Schepel Erwten.
2 Wagens, 1 Kar, 2 Zweedsche Ploegen, 1 Ploeg-Egge, 1 Kruiwagen, 1 Span Tuigen, 1 Span Jukken met toebehoren, 1 Span Ploegtuigen, 1 Schroef, 15 Vellen Zakken, 2 Ladders, eene hoeveelheid Landbouwgereedschap, Huisraad van alle soorten, enz., enz., enz.

G. A. WATERMEYER,
Secretaris.

Malmesbury, 20 October 1873.

De Hr. A. H. Moorrees, Afslager.

VERKOOPING VAN

CIRCUIT PAARDEN,

KARREN EN TUIGEN.

OP DE PARADE.

Op Vrijdag, 14 Nov.,

TEN 11 URE.

DE Ondergeteekende is gelast om op de PARADE te verkoopen, op opgemelden dag

20 Eerste Klas Ruins, waaronder 11 Bruine, 4 Schimmels, 3 Vossen, en 2 Zwarte Paarden, alsook
Een Wagen op Veren. 2 Kapkarren
1 Stel (Gebreid Leder), 8 Paarden Tuigen
1 Do. Aluin Leder, en 3 Stel van 2 Paarden Tuigen.

J. J. HOFMEYR, Afslager.

PUBLIEKE VERKOOPING

TE KAAPSTAD, TUINEN,

OP DINGSDAG,

DEN 11DEN DEZER.

DE Ondergeteekenden hebben last ontvangen van den Executeur des Boedels van wijlen den heer PAULUS RETIEF en mejufvr. de wed. H. H. WICHT; wanneer het Vastgoed genaamd

"ANNANDALE HOUSE,"

publiek verkocht zal worden, mede te Verkoopen,

DE VOLGENDE HUISMEUBELEN, ENZ.,

BESTAANDE UIT

Een Zitkamer Set van 2 Couches, 1 Ottoman, 6 Stoelen, Ovale Tafel, allen van Rozenhout en met Groen Rep bekleed, 2 Rozenhouten Roiders met behangsels compleet, 2 Prachtige Square en Cottage Pianos van Rozenhout (bijkans nieuw), 1 Marmeren Stand en Bloemen Vazen.

VERDER:

1 Fraai Brussels Tapijt, 3 Fancy Stoelen, 2 Mahoniehouten (Hall) Stoelen, 1 dito Paraplu Stand, 1 dito Ronde Tafel, 1 dozijn dito Paardenhaar Stoelen, 1 do. do. Easy Chair, 3 Couches in Rep en Paardenhaar, 3 Prachtige Kaghelspiegels, enz., enz.,

VOORTS:

Mahoniehouten en IJzeren Ledekanten met Bedden, Mahoniehouten Wasch en Kleedtafels met Marmeren Bladen, 3 do. Kleederkasten, waarvan een met Beurand, 2 do. Commodes, 3 Stinkhouten Aanzet Tafels, 1½ doz. do. Stoelen, Toilet Spiegels, 1 extra Klok, Vloermatten en Loopers in soorten, enz., enz.

EINDELIJK:

1 Dinner Servies (Convolvilous Pattern) en andere Porcelein-, Glas- en Aardewaren, 1 Likeur en andere Standers, Schenkbladen, enz. enz.—**Voorts**: Keukengereedschap, 1 Hot Plaat, 1 Kaghel Stove, Potten, Pannen, enz., enz.—**Mede**: 1 Koperen Cacatoe Kooi, 1 Groot Hobbel-Paard, 1 Jufvrouwszadel en Toom (bijkans nieuw), en een menigte andere goederen te veel om te melden.

H. JONES & Co., Afslagers.

Kaapstad, 4 November 1873.

P.S.—De Verkooping te beginnen om 10 ure precies.

PAARL.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN ZEER KOSTBARE

Vaste en Losse Goederen.

In den Boedel van wijlen den WelEd. Heer ISAAC JOZUA MINNAAR en nagelaten Echtgenoote.

DE Ondergeteekenden, daartoe geautoriseerd door de Executeuren in opgemelden Boedel, zullen publiek aan de meestbiedenden verkoopen,

OP WOENSDAG EN DONDERDAG,

Den 12den en 13den November aanst.

VASTGOED:

HET ERF, met dubbele verdieping HUIS onder Leijen Dak, gelegen in de nabijheid van de Kerk, en verdeeld in twee Geriefelijke Woonhuizen met Winkelvertrekken, en bijzonder geschikt tot het drijven van een handel. Het Erf is ook beplant met Vruchtboomen en heeft tevens een fraai stuk Tuingrond.

LOSSE GOEDEREN:

VAATWERK.—13 Stukvaten, 10 Kajatenhouten Kuipen, Achttien-Halfanms Vaten, 4 Leggers, 10 Pijpen, 1 Wijnpomp kompleet, Trap- en Onderbalie met Bok, Halfamen, Ankers, Emmers, Trechters, Vlootjes, Kranen, 2 Brandewijnketels kompleet, 6 Leggers ouden Frontignac Wijn, alsmede 300 Gezaagde Kastanjehouten Kuip- en Balieduigen.

BOERDERIJGEREEDSCHAP:—1 Kapkar op Veren, 1 Open do, 1 Lichte Bokwagen, 4 paar Tuigen, 3 Rozijnenketels, Vleschbalie, Graven, Pikken, Schoffels, Ladders, Manden, Bijlen Wijngaardmessen, Koevoeten, Stellaadjes, Zadels en Toomen, enz. 1 Lot Steenvormen, 1 Kleimolen, 1 paar Schragen, 1 lot Wa planken, eene groote hoeveelheid Brandhout, alsmede circa 170 Voet Gezaagde Eikenhoiten Latijzukken en circa 1,200 voeten droogen Dennenplanken. EINDELIJK:—2 Uitmuntende Karpaarden (Schimmels) 4 Koeijen, 100 Bokken en 17 Varkens.

HUISRAAD:—1 Piano door HARPER, 1 dozijn Mahonijhouten Stoelen, 1 dito Couch, 1 dito Sofa, 1 dito Easy Chair, 1 fraaije Kaghelspiegel, Ronde en Hoektafels, Schilderijen, Ornamenten, Kwispedoren, Mahonijhouten en andere Kleederkassen, Stinkhouten en IJzeren Ledekanten met Vederen Bedden en Matrassen, Katels, Spiegels, Aanzettafels, Wasch- en Kleedtafels, waaronder een paar met Marmeren Bladen, Stoelen, Parafine en andere Lampen, 1 Bureau, Lessenaar, Huis Klok, 1 extra Barometer en Verrekijker. ZILVERWERK:—1 Dozijn Eetepels, 1 dito Desertlepels, 21 Theelepelijes, 1 Schenkblad, 2 Sausspotjes, 1 Suikerpotje, Soeplepel, Botermessen, Komfitvorkjes, enz. VOORTS:—Plettijsche Couverturen, Koekvakjes, Likeur-, Azijn-, Azijn- en Eijerstanders. EINDELIJK:—De gewone verscheidenheid Porcelein-, Glas- en Aardewerk en Keukengereedschap, en daaronder Koekvormen, Koperen Komfijtkestrollen, dito Taartpannen, enz, enz., een paar Stoepbanken en wat verder zal worden aangeboden.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Vendu-Adms.

Pearl, 21 October 1873.

N.B.—Op den eersten dag zullen worden verkocht het Vastgoed, Vaatwerk en Boerperijgereedschap, beginnende om 10 uur precies.

Op den 2den dag, Huisraad, enz., dito.

DORSCH- EN DRESSEERMACHINE.

TE KOOP

EEN DORSCHMACHINE van drie Paardenkracht met een Trom van 36 Duim en No. 4 Paardentuig met 4 Palen en Schuifspillen met inbegrip van een verbeterde Eerste-prijs DRESSEERMACHINE.

BARRY & NEVEN.

KOLONIALE PRODUKTEN.

Versche Okkernoten
Gedroogde Abrikozen
Gedroogde Perziken
Montagu en Robertson Brandewijn

TE KOOP AAN DE PAKHUIZEN VAN

BARRY, DANVERS & Co.

Burgstraat.

Nieuwe Importaties.

2, *Darlingstraat, Kaapstad,*
September, 1873.

DE HEEREN A. W. & W. H. FLETCHER het bestier hunner bezigheid hervat hebbende, zijn teruggekomen op den ouden welbekenden, en oorspronkelijken naam hunner firma, zijnde de heer W. H. FLETCHER hier, terwijl de heer ANTHONY W. FLETCHER in Engeland verblijft, alwaar hij met zijn gewonen goeden smaak

UITGEZOCHT HEEFT VOOR DIT SAIZOEN,

En wij hebben nu ontpakt ter bezigtiging,

KLEEDSTOFFEN—De Nieuwe Tussore Kostumes,—Gekleurde Piques, —Gestreepte en Gebrocadeerde Kamerdoeken,—Zwarte en Witte Gebrocadeerde Grenadines,—Foulards,—Gebrocadeerde Zijde,—Moire Antique. CHITZEN—Fransch Kamerdoek en andere soorten.

Onze beroemde 2-knoop Handschoenen, in al de nieuwste kleuren.

Grenadine en Cachemiren Mantels en Baatjes, Kanten Mantels en Sjaals, Opera Cloaks en Kappen.

DAMES HOEDEN, Rij, Stanley, en de andere meest modische patronen.

FRANSCHE BLOEMEN, een zeer uitgezocht en prachtig assortiment.

HEEREN BOORDJES, Gezelschap, Melton, Rotten Row, enz., enz. Heeren Hemden, London Geëenredigde Eureka, Oxford en andere fatsoenen—Mans Gestreepte Sokken, Garen en Zijde—Mans gespunnen Zijden Onderkesten—Mans Dassen, de Shah, Tichborne en Windsor.

ZOMERSCHE TWEEDS EN JASSTOFFEN.

IN HET FANCY DEPARTEMENT.

Juist uitgepakt, en gereed voor Koopers in het Groot en in het Klein,

RUIM **20,000** *ROLLEN BEHANGSELPAPIER.*

Van het goedkoopste tot het beste Satijnpapier. Het zijn allen nieuwe patronen. De Balen voor Buitenklanten zijn goed gesorteerd. Vogelkooijen van iedere soort, Speelgoed, Messenwerk, en Fancy Goederen.

FLETCHER & Co.,
No. 2, Darlingstraat, Kaapstad.

N.B.—Men wordt dringend verzocht alle bestellingen en Bezigheidsmededeelingen te adresseeren aan de Firma, als FLETCHER & Co., No. 2, Darlingstraat.

Zomer Goederen.

THANS ONTVANGEN EX 'DANUBE,'

71 PAKKEN

NIEUWE ZOMER-GOEDEREN.

HAMILTON ROSS & CO.

A. McDONALD & Co.,

HEBBEN ONTVANGEN AAN HUNNE

Pakhuizen in de Adderley Straat,

EEN GROOT EN VERSCHEIDEN ASSORTIMENT

NIEUWE ZOMER GOEDEREN,

En zullen voortgaan met het invoeren van

Verdere Bezendingen Nieuwe Goederen

MET ELKE STOOMBOOT

Woensdag, 12 Nov., 1873.

VERKOOPING

In den Boedel van wijlen den heer WILLIAM JOHNSON,

VOOR DE EIGENAARS VAN DE

"Albion" Stoombrouwerij

EN

STOKERIJ.

Gebouwen, Stoommachine, Machinerie, Toebehooren, enz.

Een kapitaal Huis, geschikt voor Bestuurderswoning of een Woonhuis voor eene Private Familie.

TUINGROND,

Bovengemeld is gelegen aan den 5den MIJLSTEEN, RONDEBOSCH.

ALSOOK VAN

Engelsch en Kaapsch Mout, Hop Steenkolen, Vaten, Emmers, enz., enz.

BIJ PUBLIEKE VEILING,

Met Liberale Bonus.

Verkooping te beginnen te half elf ure.

E. J. M. SYFRET,

Agent voor de Executrice en q.q. voor de Eigenaars.

De heeren H. JONES & Co., Afslagers.

☞ Voor volledige bijzonderheden zie *Argus* van 25, *Standard & Mail* van 28, en *Mercantile Advertiser* van 29 October.

Westelijke Provincie Bank.

BERIGT AAN DEELHEBBERS.

INGEVOLGE de 48ste Sectie van de Acte van Overeenkomst, geschiedt bij deze Kennisgeving, dat eene SPECIALE ALGEMEENE VERGADERING gehouden zal worden, op

Vrijdag, 21 Nov. aanst.,

TE 10 UUR 'S MORGENS,

ten einde de raadzaamheid in overweging te nemen van de 2de, 9de en 35ste Sectien der Bankacte te veranderen.

Op last der Directie,

B. C. DU PLESSIS,
Kassier.

W. P. Bank, Paarl, 18 Oct. 1873.

Wijn Pompen.

OUDE EN NIEUWE VORMEN.

ROBERT KEARNS,

KERKPLEIN, KAAPSTAD.

S. A. Auxiliary Bible Society.

THE ANNUAL MEETING of the above Society will be held (D. V.) in the Hall of the Commercial Exchange next TUESDAY EVENING the 11th instant. The Chair will be taken by His Excellency the Governor at seven o'Clock.

☞ A Collection will be made in aid of the Funds.

By order of the Committee,

GEORGE MORGAN,
Secretary.

Cape Town, November 8, 1873.

BEKENDMAKING.

BEVALLEN, te Goudinie, op Zondag den 2den November, de Echtgenoot van den heer J. H. BAARD, van eene weigeschapene Dochter.

J. H. BAARD.

Goudinie, 3 Nov. 1873.

BEVALLEN, aan het Simondium, Groot Drakenstein, op den 4 November, Mejufvr. G. P. HUTCHINSON, van een zoon.

KENNISGEVING.

AAN Bloedverwanten en Vrienden wordt bekend gemaakt, dat het den Almagtigen God van leven en dood behaagd heeft, tot zich te nemen ons teedergeliefd zoontje JOHANNES PETRUS STEPHANUS, op den 31 October 1873 's avonds te 7 ure, in den ouderdom van 5 maanden en 15 dagen, na een kort ziekbed van 6 dagen.

Tevens brengen wij onze hartelijken dank toe aan den WelEerw. heer BEINEKE en Mejufvr. ALIDA NIEUWOUDT, voor hunne dienstvaardigheid tijdens de ziekte van ons geliefd kindje.

J. P. S. NIEUWOUDT,
M. M. M. NIEUWOUDT,
geboren STRAUS.

Naastdrift, Clanwilliam,
2 November, 1873.

N.B. Wij vergeten ook niet onzen hartelijken te betuigen aan den heer A. VAN ZIJL en Mejufvrouw VAN ZIJL, voor hunne hulp aan ons bewezen.

J. C. SMITH,
58 BREESTRAAT,

BIEDT te koop tegen de LAAGSTE MARKTPRIJZEN, eene GROOTE HOEVEELHEID
Best Kajatenhout, in blokken en planken
Mahonijhout, Stinkhout
Wagenhout, van alle soorten
Deelen, 3 x 11 dm

En ook zijne laatste importaties,

BESTAANDE UIT:

IJzer in stukken, alle grootten
Beste Smidskolen
Twee Stellen beste in Londen gemaakte Voorkamer Meubelen, van Walnotenhout
Fransch Tapijt, Pluis, Opmaaksels, Leder, alles geschikt voor Kar- en Wagenmakers
Beweegbare Azijnstellen, laatste patronen
Goedkoope Gouden en Zilveren Horlogies
10 Kisten Glaswerk, als Glazen, Kelkjes, Kandelaars, Bekers, enz.
4 Kisten beste Dames Kidleeren Stevels enz. enz.

J. C. SMITH,
58 BREESTRAAT.

Berigt aan Crediteuren en Debiteuren.

In den Ab-Intestato Boedel van Wijlen AREND BRINK, JOHS ZOON, en nagelatene echtgenoote G. A. SMUTS

DEBITEUREN en Crediteuren in bovengenoemden boedel wordt verzocht hunne schulden te betalen van en hunne pretensie in te leveren bij de ondergeteekende binnen zes weken van heden.

Wed. A. BRINK,
Executrice Datief.

Zwartfontein afdeling Malmesbury,
1 Nov., 1873.

MAANSVERANDERINGEN

Nov. 12, Laatste Kwartier, 2u, 2m. voormiddags.
Nov. 20, Nieuwe Maan, 4u. 51m. voormiddags.
Nov. 27, Eerste Kwartier, 9u. 27m. voormiddags.
Dec. 4, Volle Maan, 5u. 34m. voormiddags.

De Zuid-Afrikaan.

KAAPSTAD, ZATURDAG, 8 NOVEMBER, 1873

DE ELECTIE VOOR DEN RAAD.

DE electie voor den Raad die Woensdag plaats vond, werd te Kaapstad met minder geestdrift dan bij sommige vorige gelegenheden ten einde gebragt, en het getal aangeteekende stemmen was naauwelijks meer dan de helft van het getal waarop Kaapstad zich kan beroemen. Van de fatsoenlijke klassen lieten zich bij vergelijking slechts weinige ter stemplaatse zien. Het gevolg was dat de kandidaten die het meest werkten onder het graauw bovenaan stonden. De zes hoogsten te Kaapstad hadden allen muziekkorpsen in dienst. Op andere plaatsen ging het eveneens toe. Te Somerset West, bijvoorbeeld, moest de heer Neethling het onderspit delven voor den heer Murison, hoewel hij eene requisitie had ontvangen van haast elken blanken kiezer in den omtreken de heer Murison er zoo goed als onbekend is. Maar dan paradeerde er in het belang van den laatste een geïmproviseerde muziekkorps, en werden diegenen die zijne kandidatuur ondersteunden "liberaal" getrakteerd. Wij geven elders verslag van den staat der stembus, zooverre die bekend is. De lijst is wel verre van volledig, want de opgaven uit Namaqualand, Clanwilliam, Piketberg, Beaufort West, Victoria West, Fraserburg en Prins Albert ontbreken geheel en al, en die van de andere afdeelingen zijn slechts ten deele bekend. Maar toch is het zoo goed als zeker, dat Dr. Hiddingh een der niet geslaagde kandidaten is. Die uitkomst is voor menigeen bevreemdend. De kandidatuur van dien heer werd met zoo groot trompetgeschal aangekondigd, zijne requisities waren zoo talrijk, de lijsten van onderteekeningen zoo lang, en de teekenen van activiteit in zijn belang zoo indrukwekkend, dat zijne kansen als de zekerste van alle werden beschouwd. Men rekende er op, dat hij te Kaapstad bovenaan zou staan, en alzoo beijverde men zich in de buitendistrikten minder voor hem dan voor andere kandidaten zijner partij, die als zwakker stonden aangeteekend. En toen te Kaapstad al zijne agenten werden afgedankt, moest de uitslag wel zijn zooals die nu is. Alzoo verliezen de Anti-Vrijwilligen ten minste een hunner Westelijke kandidaten, en hebben zij aanstaande jaar eene meerderheid in den Raad tegen zich, al komen ook al hunne Oostelijke kandidaten in. Dat is te betreuren, vooral daar het kon vermeden zijn.

PREEKBEURTEN OP MORGEN.—Groote Kerk: 's morgens, Ds W A Krige; Engelsch, Ds Steijtler; 's avonds, Ds J H Hofmeijr. Nieuwe Kerk: Ds W Murray.

ST STEPHEN'S.—Ds. J. H du Plessis zal morgen avond alhier de diensten waarnemen

IN HET Z. A. ZENDINGGESTICHT zal preken op (Zondag) morgen Ds McCarter van Calvinia; 's avonds, Ds Steijtler van Uitenhage.

PRESIDENT BRAND, vertelt de *Zingari*, is in veertien dagen tijds 7 lb. aan zwaarte toegenomen!

TRANSVAAL.—De *Volksstem* van 24 October meldt dat Z. H Edl. President Burgers op dien dag naar Wakkerstroom en Utrecht zou vertrekken. Z. H. Ed was evenwel nog niet volkomen hersteld van zijne ziekte.

DE DROOGTE. — De *Grahamstown Journal* zegt, dat de droogte in die streken vreesselijker is dan men zich voor vele jaren kan herinneren. De boeren van den Vischrivier-rand trekken naar de kust en de Bontebokvlakte.

INVOERREGTEN.—Gedurende de tien maanden eindigende met 31 October van dit jaar is te Kaapstad aan invoerregten enz. ontvangen de som van £207,702 16s 10d, of £50,500 17s 9d., meer dan gedurende dezelfde tien maanden van het vorige jaar.

RIVERSDALE.—De zestiende jaarlijksche wolverkooping had aldaar in de afgeloopene week plaats. In het geheel werd 170,150lbs.verkocht, tegen gemiddeld 18d het lb. De voornaamste koopers waren de heeren Barry en Neven Human, Fleming & Co., en Bland.—De droogte in dit en aangrenzende distrikten is vreeselijk. Dammen, die eenige maanden geleden duizenden gallons water bevatten, zijn thans geheel uitgedroogd. Levensmiddelen stijgen dagelijks in prijs. Slecht schapenvleesch kost 5d het pond. Al deze zaken in aanmerking genomen, is de wolverkooping met succes afgeloopen.

HET HOLLANDSCH TE FORT BEAUFORT.—De volgende prachtige advertentie prijkt in de *Fort Beaufort Advocate* van 1e dezer:—Bekendmaking.—Doktor Battye wensche hierbij ten deudelijks verstaande te worden dat daar is geen gemeenschap hoegenaamp tusschen hemzelfde en den Heer McDonald, en dat van deze datum voort hij zal gereed weesen om en eigen persoon en onverdeelt zijn hulp aan eenige zaken zoowel Hollands als anderen die het moge verlange, zijnde het Heelkunstig of Geneeskunstig, bijstande van een Genoegzaam ondervendelijke.—Zyne woning is als voor heen het Huis naas den heer McTaggarts Vendu kamer getekende.—WM. BATTYE, M.R.C.S.E F.A.S.L. &c. &c.

PHILADELPHIA, NOVEMBER 3, 1873—Door een zamenloop van omstandigheden werd ik verleden week verhinderd u te berigten, dat de Eerw. Robertson, van Tulbagh, hier voor onzen predikant de dienst op Zondag den 26sten heeft waargenomen. Zijn Eerw. heeft ons bijzonder met twee leerredenen, op zijn gewone welsprekende wijze, gesticht, en allen waren zeer daarmede ingenomen.—Gisteren hadden wij het genoegen onzen leeraar, na eene afwezigheid van eenige weken, voor ons te zien optreden. Hij scheen in volkomen welstand te zijn, zoo men een ligte verkoudheid niet in aanmerking wil nemen Het was juist het Hervormingsfeest, en ZEerw. heeft dan ook in zijne preek den Roomschen en Modernen er degelijk van langs gegeven. Tusschen beiden zong het koor onder de leiding van den heer Lindenberg, onzen orgelist, eenige liederen, en ofschoon ik geen bijzonder musicus ben, heb ik echter van anderen gehoord dat het *te danig mooi het gegaan*.—Haveroogst bijna plat; tarweoogst veelbelovend.—*Correspondent*.

FRANSCHHOEK, 4 Nov., 1873.—Ook bij ons is de zomer gekomen. De warmte nu verwekt in ons een verlangen naar die koude dagen, in welke wij met een smachtenden blik in de toekomst deze dagen als allerlieflijkst te gemoet zagen. En zoo is noch wordt de mensch immer tevreden. Het warme verwekt in hem een verlangen naar het koude, het koude weder wenscht en roept het warme terug Wij kunnen ons nogtans verblijden over ons voorregt dat wij alles rondom ons in het groen gehuld zien, daar wij van andere streken vernemen, waar het alles dor en naar water smachtend is. Op den 27sten van laatstleden maand hadden wij het voorregt den verjaardag van den Wel Ed. hr. D. Hugo bij te wonen. Hij heeft zich in 85 zomers verheugd, en vierde dien dag de vijfentachtigste verjaring van zijnen geboortedag. De opkomst zijner kinderen en kindskinderen, ofschoon niet eens de helft van het werkelijke getal die hem kwamen geluk wenschen, was zoo ongeveer 90 stuks. Het moet voor de familie een alleraangenaamste dag geweest zijn, daar velen der bloedverwanten die in verre gewesten wonen, zich dien dag in den kring hunner bloedverwanten bevonden.—De WelEw. A. Hofmeijr preekte ll. Zondag alhier tot groote voldoening dezer gemeente.—*Correspondent*.

GRAAFF-REINET, 1 Nov., 1873.—De droogte is hier zoo groot, dat men begeert, dat door de Synode een biddag worde bepaald, om te smeeken, dat de goede God zijne kastijdende hand van ons moge wegnemen. [Men weet dat de Synode reeds Zondag, den 16 dezer, daartoe heeft afgezonderd.—RED] De regenmaanden zijn voorbij en maar één donderstorm is over ons dorstig land gekomen. Het gevolg daarvan is, dat meel voor £4, mielies £3 10s en aardappelen £3 3s per zak verkocht worden. De laatsten zoo slecht, dat men ze niet zou planten in gewone tijden.—De commissarissen hebben getracht om meer water in onze stad te verkrijgen, maar zijn er niet in geslaagd; en nadat zij groote onkosten hebben gemaakt, zal men hun eene petitie zenden, om het werk te staken. Men heeft b.v. eene diepe sloot van omtrent negen voeten diep en eenige honderd voeten lang gegraven, en het werk laten staan, en toen *nabij de rivier* eene sloot gegraven. Daar is water in en nu is de Municipaliteit van meening om pijpen aan te leggen, om het water in de stad te brengen. Dit wil men zoeken te vermijden.—Men heeft deze week eene groote vergadering in het stadhuis gehouden om de nachtwacht nog voor drie jaren te doen blijven. Dit werd aangenomen.—Onze magistraat heeft zijn huisraad enz. verkocht en is met zijn gezin naar Swellendam vertrokken. Er is hier een gerucht, dat de moordenaar van den heer Spiller (omtrent vier jaren geleden) in de gevangenis is. Hij had zijn bijzit geplaagd, en zij riep uit: "Ik ben nog geen moordenaar van Spiller" enz.—Men is zeer bevreesd, dat op den 5den dezer de heer Te Water niet genoeg stemmen zal krijgen, om als lid voor het Parlement gekozen te worden. Het zal een woelige dag wezen; en nog meer zou dat zijn, indien hij veel kosten zou maken, hetgeen hij geweigerd heeft.—Transport is zeer hoog, omdat er geen water of weide langs de wegen is. Vele ossen zijn te Victoria, Hopetown enz. achtergebleven omdat ze te mager zijn. Wij willen hopen dat men haast met het maken van spoorwegen zal beginnen, daar het trekvee haast onbetaalbaar wordt en voer niet te verkrijgen is.—*Correspondent*.

Nieuws per Telegraaf.

GISTEREN NAMIDDAG ONTVANGEN.

PORT ELIZABETH.

Woensdag avond kort na de sluiting der stembus, viel een Duitscher uit een omnibus, en bezeerde zich aan zijn hoofd.

Een jong mensch, Jones genaamd, in hechtenis genomen op de beschuldiging van den dood zijns broeders te hebben veroorzaakt Heden morgen voor den Magistraat gebragt, en nadat de doktoren getuigenis hadden afgelegd, ontslagen.

Walmer Castle gisteren namiddag naar Tafelbaai en Londen vertrokken, met een groot aantal passagiers.

GRAHAMSSTAD.

Dr. Atherstone uit zijn rijtuig gevallen; heeft zich erustig bezeerd. De paarden waren op hol gegaan, braken een meisje het been, en bragten haar andere verwondingen toe.

DE SYNODE.

DINGSDAG, 4 NOVEMBER.

(Vervolg)

DE REGTSCOMMISSIE.

Het rapport der regtscommissie, kwam ter tafel en werd paragraafsgewijze voorgelezen, als volgt:—

Rapport der Regtscommissie aangesteld door de Hoog Eerw. Synode, October 1873

Uwe commissie heeft de eer bij dezen aan uwe Hoog-Eerw Vergadering te rapporteren, dat zij vergaderd is geweest op den 20sten, den 23sten en den 21sten dezer maand, en de volgende haar opgedragene zaken heeft behandeld:

I.

Allereerst heeft zij voor hare aandacht gehad het Appel van den Kerkeraad van Richmond tegen de uitspraak van den Ring van Graaff Reinet in zake Wilson versus den Kerkeraad van Richmond.

In deze zaak wordt beroep op de Hoog-Eerw. Synode door den Kerkeraad van Richmond gedaan tegen de uitspraak van den Ring van Graaff Reinet, in de zaak van Wilson versus den Kerkeraad van Richmond, in beroep voor dezen Ring gebragt, in zijne vergadering gehouden 14 October 1872.

Gemelde uitspraak luidt aldus:

"De Vergadering gehoord hebbende al de stukken in de appelzaak van J J Wilson tegen den Predikant en kerkeraad van Richmond, is van gevoelen, dat, daar het gebleken is dat de kerkeraad niet stiptelijk naar de wet gehandeld heeft, zijne uitspraak moet worden vernietigd, doch geeft te kennen, dat zij bij dit besluit het tevens wil verstaan hebben, dat zij het gedrag van gezegd lid der kerk, Wilson, als hoogst laakbaar beschouwt."

Uit de voorgelezene stukken is het der Commissie gebleken, dat de heer Wilson door den kerkeraad voor den tijd van zes maanden onder censuur werd gesteld, daar hij niet voor den kerkeraad was verschenen, om zich te verantwoorden wegens zijne houding tegenover den kerkeraad, en de uitdrukking ten opzigte van den Leeraar gebezigd, namelijk van onbeleefdheid en onchristelijk gedrag."

De heer Wilson had namelijk aan den Kerkeraad per brief verzocht, om in het vervolg verschoond te blijven van de "vernedering en onbeleefdheid" hem door den Leeraar aangedaan bij gelegenheid van huisbezoek, door dat de Leeraar zijn huis was voorbijgegaan, nadat hij kennisgeving van huisbezoek bij hem had ontvangen. Hierop antwoordde de Kerkeraad den heer Wilson "dat door het niet aandoen van zijn huis door den Leeraar bij gelegenheid van huisbezoek, op zich zelf nog geene vernedering of onbeleefdheid hem aangedaan was, en dat er gronden voor den Leeraar kunnen bestaan, om, bij gelegenheid van huisbezoek, naar bevind van zaken te handelen." De heer Wilson schrijft hierop weder een brief aan den Kerkeraad, waarin hij meldt, dat het hem blijkt dat de Leeraar iets tegen hem heeft, en tevens protesteert "tegen het uitdeelen van het H. Avondmaal door den Leeraar, daar het gedrag van den Leeraar niet overeenkomstig was met het Avondmaalsformulier, dat leert, dat hij zonder eenige geveinsdheid alle haat en nijd van harte afleggen moet." Hij diende daarbij ook een formeel protest in tegen het uitdeelen van het Avondmaal door den Leeraar wegens de onbeleefdheid hem aangedaan, en het onchristelijk gedrag van den Leeraar." Opgeroepen door den Kerkeraad om voor hem te verschijnen was het eenig antwoord dat de Kerkeraad van hem ontving een korte brief, waarin hij wijst op eene fout in het jaartal, daar 871 instede van 1872 was gezet, in de aanschrijving die hij, ten tweeden male van den kerkeraad ontving. Daarop doet de kerkeraad de volgende uitspraak: "De kerkeraad in aanmerking nemende dat, wat den vorm betreft in art. 131 slechts gesproken wordt van den dag en het uur bepaald, en het den heer Wilson volgens zijn eigen schrijven bekend is, dat het jaar 1872 wordt bedoeld; in overweging nemende 's heeren Wilsons gedrag tegenover Leeraar en Kerkeraad, waarover hij aangeschreven werd zich te verdedigen, geeft hierover zijn verontwaardiging te kennen, als niet betamende een lidmaat van de gemeente, en eindelijk overwegende, dat genoemde heer Wilson aan art. 131, nu tot tweemalen en tot onderscheidene zittingen te zijn opgeroepen niet voldaan heeft, waardoor hij zich aan ongehoorzaamheid tegen het kerkelijk bestuur over hem gesteld heeft schuldig gemaakt, past ten gevolge dezer zijne insubordinatie de straf No. 3 van Art. 135 toe, nl. ontzegging van het gebruik van het Heilig Avondmaal voor den tijd van zes maanden."

De heer Wilson beroept zich nu op den Ring, doch voldoet niet aan art. 150 der Kerkewetten, alwaar bepaald wordt "dat iemand zich wegens eene uitspraak des kerkeraads bezwaard vindende, bij den voorzitter van den Ring een geschrift moest indienen behelzende de redenen van zijn bezwaar, en alles wat hij meent tot zijn voordeel te kunnen strekken," daar hij geene redenen van zijn bezwaar opgeeft maar slechts verwijst naar de daarbij gevoerde correspondentie.

Daarop doet de Ring van Graaff-Reinet uitspraak gelijk boven vermeld, waarin hij verklaart "dat hij van gevoelen is, dat, daar het gebleken is, dat de kerkeraad niet stiptelijk naar de wet gehandeld heeft, zijne uitspraak moet worden vernietigd, hoewel hij het wil verstaan hebben, dat het gedrag van den heer Wilson als uiterst laakbaar moet worden beschouwd."

Uwe Commissie is van oordeel dat de Ring in zijne uitspraak niet gelet heeft op hetgeen voorgeschreven is in Art 125 der kerkelijke wetten, alwaar bepaald wordt: "De uitspraken der kerkvergaderingen zullen kortelijk moeten inhouden de gronden waarop dezelve rusten, en de artikelen der kerkelijke verorderingen waarop dezelve steunen." Indien men al moet aannemen dat de volgende zinsnede voorkomende in de uitspraak, "daar het gebleken is, dat de kerkeraad niet stiptelijk naar de wet gehandeld heeft" als grond moet beschouwd worden, zoo worden toch de artikelen der kerkelijke Verordeningen, volgens Art 125, niet genoemd, waarop de uitspraak rust. Doch al ware het gevoelen van den Ring, zooals het het geval schijnt te zijn blijkens de Notulen en de redenering van den appellant in zijn appelschrift, dat de kerkeraad moest gehandeld hebben volgens Art 135, No 1, of 2, die als bestraffingsmiddelen, waarvan zich de kerkeraad bedienen mag, eene bestraffing van den Predikant of van den vollen kerkeraad voorschrijven, of dat de kerkeraad volgens Art 137 eene Commissie moest aangesteld hebben, zoo is nogtans uwe Commissie van oordeel, dat de kerkeraad niet anders handelen kon dan hij gehandeld heeft, daar wegens het openlijk verzet van den heer Wilson tegen predikant en kerkeraad, hij zich niet bedienen kon van de tuchtmiddelen, bevolen in Art 135 No 1 en 2, nl. de toediening van eene bestraffing door den Predikant of den vollen kerkeraad. Het werd ook door den kerkeraad niet noodig beschouwd om eene Commissie af te vaardigen naar den heer Wilson, zooals Art. 137 dat vereischt, dat de kerkeraad daarvoor redenen vindende, eene Commissie zal benoemen, niet met regt tegen den kerkeraad kan worden aangevoerd.

Uwe Commissie is derhalve van oordeel dat de volgende uitspraak in deze zaak behoort gedaan te worden:

"Aangezien door de Graaff-Reinetsche Ringsvergadering in hare uitspraak in zake Wilson versus den kerkeraad van Richmond, geene wetsartikelen zijn vermeld, waarop genoemde uitspraak steunt zoo als bepaald bij Art. 125 der kerkelijke wetten, zoo oordeelt deze vergadering, dat bovengenoemde uitspraak als informeel behoort te worden ter zijde gezet, op grond van genoemd artikel der kerkelijke wetten, gelijk geschiedt bij dezen.

Dr. Kotze (van Richmond) wil het woord voeren; doch de Præses waarschuwde hem om geen woord te spreken daar de leden van den Graaff-Reinetschen Ring, die in de zaak hadden deel gehad, de vergadering moesten verlaten.

Ds. du Plessis beschouwde het als iets ongelukkigs dat de leden van de Ring zelfs geen opheldering mogten geven over de zaak.

De Præses zeide dat zij opheldering mogten geven, indien de vergadering die van hen verlangde.

Ds. A. Murray drukte de wenschelijkheid uit, dat de kerkeraad van Richmond en de Ring—vooral indien zij niet gehoord zijn voor de regtscommissie—vertegenwoordigd werden door een of twee leden.

De Præses zag geen artikel dat daartoe regt gaf in een appelzaak. Hij haalde artikel 185 aan. Wel mogt de Synode om inlichting vragen, maar geen der partijen had regt te eischen om het woord te voeren.

Na eene verdere, eenigzins ongeregelde discussie over de zaak, gingen de Graaff-Reinetsche leden die in de zaak betrokken waren heen en werd het rapport andermaal voorgelezen.

Ds. J. H. Hofmeijr vraagt of er geene verdediging geweest is van den Ring, maar slechts van den appelant?

De Assessor: Neen.

Ds. Hofmeijr: Dan is het enkel regt den Ring te hooren.

De Præses zeide, dat de Ring kennis had gehad van het appèl en geweten wat de wet bepaalt, t.w., een verdedigingsschrift in te zenden.

Er volgde eene onzamenhangende discussie.—Ds McGregor vraagt in den loop daarvan in welk opzigt de Kerkeraad van Richmond, naar het oordeel van den Ring, tegen de wet heeft gehandeld.—De Assessor zegt, dat daarvan niets opgeteekend staat in de notulen van den Ring. Had de predikant van Richmond geen verdedigingsschrift ingeleverd, dan zou men zelfs niet weten wat de uitspraak was. Ter staving van die bewering leest hij een uittreksel voor uit de notulen.—Ds J H Hofmeijr wilde dat indien een vonnis van een hoog kerkelijk ligchaam vorm ter zijde gezet, zulks zal geschieden volgens de meest hechte en duidelijke gronden. En de eenige grond die door de regtscommissie wordt aangevoerd is dat de Ring de wetsartikelen voor zijne uitspraak niet heeft aangevoerd. En daar, om er 't minst van te zeggen, de uitspraak des Kerkeraads aan bedenking onderhevig is, gaat het niet die uitspraak maar zoo te bekrachtigen. Hij argumenteert dat art. 131 den Kerkeraad geen regt geeft iemand die op eene opreeping wegblijft wegens eene nieuwe beschuldiging van insubordinatie te vonnissen, maar wel de oude beschuldigingen uit te wijzen. De Kerkeraad had Wilson niet mogen veroordeelen wegen insubordinatie, zonder eene geheel nieuwe acte, en wel in afwezigheid van den man. Daarom beschouwde hij de Kerkeraadsuitspraak als onwettig. Hij acht het wenschelijk nadere inlichtingen te bekomen van vertegenwoordigers van Ring en Kerkeraad.—Ds A Murray wil vooreerst niet zamen met Ds Hofmeijr gaan in de meriten, daar de regtscommissie rapporteert dat dit wegens het verzuim van den Ring niet noodig is. En hij beschouwde dat verzuim zoodanig dat de uitspraak moest vernietigd worden. Was dat punt uitgemaakt en wilde men dan in de meriten treden, dan kon de zaak terugverwezen worden naar de regtscommissie.—Ds van Velden en W Krige schragen de Kerkeraadsuitspraak.—Anderen volgen voor en tegen.—Ds de Vos bepaalt de aandacht bij *de vraag* t.w. heeft de Ring zich al dan niet stiptelijk gehouden aan de wet?—Na heel wat gepraat, kiezende Ds Steijtler partij voor den Ring, stelde Ds A Murray voor, de uitspraak der regtscommissie goed te keuren.—Ds J H Hofmeijr stelde als amendement voor, daar het opnemen der artt. waarop de Ringsuitspraak gegrond is, geen voldoende reden is om die uitspraak te vernietigen, verwijze de Synode de zaak terug naar de Regtscommissie om in de meriten te treden.—Dit amendement werd niet gesecondeerd en de motie van Ds. A. Murray aangenomen.

Ds. A. Murray zeide na de stemming dat de Ring van Graaff-Reinet wel reden van bezwaar heeft, maar niet tegen de Synode, doch wel tegen de wet als vervat in Art. 182, ten gevolge waarvan de Ring hier geheel onvertegenwoordigd was. Hij geeft aan de hand der Commissie van Revisie op te dragen in deze een verandering te maken.

Dr. Kotze deelt mede dat de heer Wilson nadat de Ring uitspraak had gedaan zijn leedwezen had betuigd over het gebeurde.

DE DURBANSCHE GRENSSCHEIDING.

Het volgende deel van het rapport der regtscommissie wordt voorgelezen en luidt aldus:—

"Ten tweede heeft uwe Commissie in behandeling gehad:

"Het appèl van den kerkeraad van Durban tegen den Kaapschen Ring in zake grensscheiding tusschen Durban en Philadelphia.

"In deze zaak worden gelezen.

"1. Het beroep van den Durbanschen Kerkeraad op de Hoog Eerw. Synode tegen de uitspraak van den Kaapstadschen Ring, waarin de kerkeraad bezwaar maakt tegen de grensscheiding door den Kaapstadschen Ring goedgekeurd, *a*: omdat de noodige inspectie door de Commissie van den Ring daartoe aangesteld niet gedaan was en geene duidelijke grenslijn bepaald was, daar slechts eene regte lijn van Compagniesdam naar Leeuwendans opgenoemd werd, zonder vermelding der tusschenliggende plaatsen. *b* Omdat belanghebbende partijen niet werden geraadpleegd, en *c*: omdat, volgens besluit des Rings, de aangenomen grensscheiding, hoewel niet de tegenwoordige, dan toch de toekomstige eigenaars van plaatsen noodzaken zal tot Philadelphia te behooren.

"Er werden voorts gelezen extracten uit de Notulen van de Kaapstadsche Ringsvergadering, waaruit blijkt dat door de Commissie daartoe aangesteld eene regte lijn van den eenen hoek der gemeente naar den anderen werd bepaald, en dat de Ring besloot het aan de tegenwoordige bezitters van plaatsen vrij te laten hunne kerkelijke voorregten te genieten, waar zij willen.

"Alsmede: de bezwaren van eenige leden der gemeente D'Urban, dezelfde redenen van bezwaar tegen de gemaakte grensscheiding aanvoerende als de kerkeraad van D'Urban.

"Uit deze stukken is het uwe Commissie gebleken dat geene duidelijke en bevredigende grenslijn door de Commissie van den Kaapstadschen Ring is aangewezen. De bepaling van eene regte lijn zonder vermelding der tusscheninliggende plaatsen is, naar het oordeel van uwe Commissie, geene duidelijke grensscheiding. Weshalve uwe Commissie aanbeveelt, dat de volgende uitspraak in deze zaak behoort gedaan te worden:

"'Daar door de bepaling van eene regte lijn van den eenen hoek der gemeente naar den anderen, zonder vermelding der tusscheninliggende plaatsen, niet duidelijk genoeg is aangewezen, welke de grenslijn is, zoo beveelt deze Commissie aan, dat de zaak naar den Ring verwezen worde, opdat er eene duidelijker en meest bevredigende grensscheiding gemaakt worde.'"

DINGSDAG NAMIDDAG.

DURBAN EN PHILADELPHIA.

Het rapport der Regtscommissie, waarin werd aanbevolen de zaak der grensscheiding tusschen de gemeenten Durban en Philadelphia wegens onduidelijkheid te verwijzen naar den Kaapstadschen Ring werd aangenomen.

DE KOTZÉ-ZAAK.

Aangenomen werd de aanbeveling in het rapport de Regtscommissie, om het beschrijvingspunt ingediend door den kerkeraad van Montagu, "om de behandeling der klagtzaak van oud-ouderling van Reenen *vs.* Ds. Kotze van Darling weder aan den Tulbaghschen Ring op te dragen," te behandelen, nadat het volgende beschrijvingspunt van den Ring van Tulbagh zal zijn behandeld: "Bezwaren omtrent zekere wetsartikelen, als zijnde niet volgens Art 21 *a*, aan de Synode voorgelezen, en door de Moderatoren geteekend."

Het rapport der regtscommissie omtrent dat punt luidde als volgt:—

"Ten derde heeft de Commissie behandeld:—Het Beschrijvingspunt van den Kerkeraad van Montagu (zie ontwerp pag. 1: I: 3). van den volgenden inhoud: "'Aan den Ring van Tulbagh worde opgedragen het klagtschrift van den Oud-Ouderling van Reenen tegen den Predikant van Darling op nieuw in behandeling te nemen.'"

"Uit de notulen der Buitengewone Ringsvergadering van Tulbagh d.d. 12 February 1873, blijkt het, dat het volgende het besluit des Rings was:

"'Aangezien het den Ring gebleken is:

"'1. Dat er in de Artikelen onzer Wetten en Bepalingen volgens welke de Ringscommissie de zaak heeft behandeld, van den Oud-Ouderling van Reenen *vs.* den Predikant van Darling, veranderingen voorkomen.

"'II. Aangezien het niet uit de Acta Synodi blijkt dat die veranderingen naar Art. 21 *a* door de Synode zijn goedgekeurd, en door de Moderatoren zijn onderteekend.

"'Zoo besluit de Ring in deze zaak niet verder te handelen, alvorens de Synode de gemaakte veranderingen heeft goedgekeurd?'"

"Ook bleek het volgende de inhoud geweest te zijn van de verklaring van den Præses: "In het oog der wet is de zaak nu van de hand gewezen, en moet de predikant van Darling als vrij worden beschouwd."

"De voorzitter uwer Commissie en eenige andere leden der Commissie waren van gevoelen, dat het volgende als het oordeel uwer Commissie aan de Hoog Eerw Synode moet worden voorgedragen:

"'Ten opzigte van het Beschrijvingspunt van den Kerkeraad van Montagu, is de Commissie van oordeel, dat het voorstel daarin voorkomende niet kan worden aangenomen, en wel om de volgende redenen:

"'I. Omdat de Ring van Tulbagh in zijne buitengewone vergadering gehouden te Tulbagh den 12den Februarij dezes jaars, het besluit genomen heeft, om *niet verder in de zaak te handelen*, en bij monde van zijnen Præses verklaard heeft, dat in het oog der Wet de zaak nu van de hand gewezen is, en de Predikant van Darling als vrij moet worden beschouwd.

"'II Omdat van het besluit geen beroep op de Synode door klager is gedaan.

"'III. Omdat er geen wetsartikel bestaat, waarbij aan de Synode het regt wordt toegekend, om den Ring te gelasten, eene klagtzaak, welke, door hem (den Ring) van de hand is gewezen, voor de tweede maal te behandelen, en alzoo hem te noodzaken, eenen beklaagde, die vrijgesproken is, op nieuw voor hem te dagen.'"

"De Predikant van Montagu meent, dat volgens de bewoordingen van het genomen besluit op den Ring van Tulbagh, in zake oud-ouderling van Reenen versus den Predikant van Darling, de zaak niet is afgedaan; en verder; dat, indien het al van de hand gewezen was, de Synode het regt heeft den Ring te gelasten de zaak op nieuw in behandeling te nemen, volgens Art. 4 *b*, alwaar gevorderd wordt, dat de mindere Kerkbesturen verpligt zijn aan de aanschrijvingen der hoogere Collegien te voldoen, Art. 7 *b*, waar gesproken wordt van de bevoegdheid der hoogere Besturen, om ook, zonder hooger beroep, kennis te nemen van zaken in het belang der kerk in het algemeen, en tot hare bevoegdheid behoorende, en Art. 14 *b*, waar bepaald wordt, dat de uitspraken der Algemeene Kerkvergadering beslissend zijn, ook betreffelijk zaken die zonder beroep door denzelve behandeld of afgedaan zijn.

Daar er een Beschrijvingspunt met betrekking tot deze zelfde zaak nog in de Hoog-Eerw. Synode zal moeten behandeld worden, zoo beveelt uwe Commissie aan, dat de beslissing dezer zaak zal uitgesteld worden totdat in de Synode zal behandeld zijn het Beschrijvingspunt, voorkomende op pag. 18 van het Ontwerp K. 3. "Bezwaren omtrent zekere Wetsartikelen, als zijnde niet volgens Art. 21 *a*, aan de Synode voorgelezen en door de Moderatuur onderteekend."

DE HEER L. DE BEER.

In zake eene klagte door dezen heer ingebragt tegen eenige leden der Zendings commissie werd besloten, dat deze vergadering de plaats niet was, waar hij zijne klagten moest indienen.

De Regtscommissie had volgenderwijs gerapporteerd:—

"Voorts heeft uwe Commissie voor hare aandacht gehad:

"Den Brief van L. de Beer, zich noemende Zendeling der Evangelische Zendinggemeente te Middelburg.

"Gemelde brief bevat zekere bezwaren tegen de Zending-Commissie, en hij name de Predikanten van Stellenbosch, Middelburg en Cradock, met betrekking tot hun gedrag tegenover den heer de Beer en zijn zendingwerk te Middelburg, en bevat tevens het verzoek, dat de Synode eene stem van afkeuring late hooren over het gedrag van genoemde leraren.

"Uwe Commissie beveelt het volgende in deze zaak aan.

"Daar de brief van den heer de Beer zekere klagten behelst tegen leden van den Graaff-Reinetschen en Kaapstadschen Ring, zoo worde de klager naar den Ring verwezen, onder welken de bedoelde personen sorteren, volgens artikel 135 der kerkelijke wetten, dat bepaalt dat bezwaren tegen Predikanten bij den Ring moeten worden ingebragt."

HET BEDANKEN VAN PREDIKANTEN.

Een beschrijvingspunt van den hr M. A. de Vries, ouderling van Prins Albert, kwam in behandeling, behelzende het volgende—"gelijk een predikant het regt heeft, wanneer hij verkiest, eene gemeente te verlaten, aan eene gemeente het regt toegekend worde om een predikant, met wien *tweederden* der gemeenteleden ontevreden zijn, te bedanken."

Het rapport der Regtscommissie hieromtrent luidt als volgt:—

"Uwe Commissie heeft eindelijk in behandeling genomen.

"Den brief van eenige leden der gemeente Prince Albert door de Hoog Eerw Synode in hare handen gesteld, opdat zij haar gevoelen er over uitspreke.

"De brief blijkt te zijn eene petitie van vier-en-dertig(34) personen, zich noemende inwoners van de afdeeling Prince Albert en leden der Ned Ger Kerk in deze kolonie, hunne goedkeuring hechtende aan het voorstel van den heer de Vries, ouderling van Prince Albert, voorkomende in de beschrijvingspunten [Zie ontwerp pag. 17, G. *b*.] "Dat gelijk een predikant het regt heeft, wanneer hij verkiest, eene gemeente te verlaten, aan eene gemeente het regt worde toegekend, om een predikant, met wien twee derden der gemeenteleden ontevreden zijn, te bedanken," en verzoekende dat het voorstel door de Synode worde aangenomen, en wel:

"I. Omdat het voorstel billijk en regtvaardig is, daar dezelfde vrijheid die een predikant heeft om eene gemeente te verlaten, ook genoten moet worden door eene gemeente om een predikant te bedanken.

"II. Omdat het strekken zal tot bevordering van de geestelijke belangen der kerk, daar het de gemeente in staat zal stellen eenen predikant te bedanken, die door zijn gedrag en zijne handelwijze toont voor zijne heilige roeping ongeschikt te zijn, en onwaardig blijkt te wezen om de heilige taak, die hem opgelegd is, te vervullen.

"Uwe Commissie is van gevoelen, dat het voorstel niet aannemelijk is, en dat, dientengevolge aan het verzoek van Memorialisten niet kan worden voldaan.

"I. Omdat dat voorstel geenszins billijk en regtvaardig is, maar veeleer hoogst onbillijk en onregtvaardig.—Aan gelijk wederzijdsch regt is hier niet te denken. Immers, door regt toe te kennen aan eene gemeente om haren leeraar te bedanken, zou welligt groot onregt kunnen gepleegd worden. Op den leeraar toch zou, te regt of te onregt, een blaam geworpen worden, als hij door zijne gemeente bedankt wordt. Dientengevolge zou het voor hem moeijelijk, ja welligt onmogelijk zijn, eene andere standplaats of gemeente te verkrijgen, en hij verpligt zijn een ander beroep te kiezen om in zijne behoeften en in die van zijn huisgezin te voorzien.

"Dit zou niet alleen hoogst onbillijk, maar ook onregtvaardig zijn, daar aan zijne opleiding tot de Evangeliebediening veel is te koste gelegd, en hij voor menig ander beroep geene geschiktheid of bekwaamheid heeft. Daarentegen behoeft er geen blaam te rusten op eene gemeente, als haar leeraar haar voor eene andere verwisselt, en kan de gemeente ten allen tijde eenen anderen beroepen. Bovendien kan zij middelen aanwenden, om eenen leeraar, dien zij hoogschat en liefheeft, als hij naar eene andere gemeente geroepen wordt, te blijven behouden en naauwer aan zich te verbinden.

"II. Omdat het toestaan van die vrijheid in strijd zou zijn met het Presbyteriaansche beginsel van ons Kerkgenootschap, naar hetwelk het regt van oordeel over het dienstwerk of het gedrag van een leeraar niet berust bij den kerkeraad of de gemeente, maar tot een hooger Kerkbestuur behoort.

"III. Omdat in onze Kerkelijke Wetten en bepalingen genoegzame voorzieningen zijn gemaakt, om gemeenten in staat te stellen, bijaldien zij bezwaren, tegen haren leeraar hebben, die voor de bevoegde Kerkbesturen ter beoordeeling te brengen en alzoo op eene regtmatige wijze verhaal te krijgen.

"Vertrouwende dat wij hiermede voldaan hebben aan den last, ons door de HoogEerw. Synode opgelegd, hebben wij de eer ons te noemen,

A. ROUX, PRÆSES,
S. HOFMEIJR,
P. J. G. DE VOS,
J. J. NEL,
W. V. D. RIET,
A. P. FAURE,
J. P. EKSTEEN,
W. P. ROUSSEAU,
(Scriba)."

Nadat eenige leden daarover hadden gesproken, werd de discussie, terwijl Dr Kotzé aan 't woord was, verdaagd tot Woensdag.

WOENSDAG, 5 NOVEMBER.

Ds. Vlok opent met gebed.

ZAL DE GEMEENTE HAREN LEERAAR HEENZENDEN?

De discussie wordt voortgezet over het rapport der regtscommissie betrekkelijk de petitie van 34 leden van Prins Albert ten gunste van het beschrijvingspunt van ouderling de Vries zoowel als over het beschrijvingspunt zelf.

Dr. Kotzé zijne rede voortzettende argumenteerde tegen een voorstel van Ds. A. Murray, tot verwijzing naar den Ring, en ook tegen het voorstel zelf, als in strijd met het sedert de oudheid gehuldigde en op Gods Woord rustende beginsel, dat de leeraar van God geroepen is. Expedientie mogt tegen dat beginsel niet worden aangevoerd; maar zelfs expedientie pleitte, vol eens het rapport der regtscommissie, tegen het voorstel. Hij haalde de bepalingen der Amerikaansche Kerk aan als in overeenstemming met zijne meening, welke meening gegrondvest is op eene driejarige ondervinding dier kerk, betrekkelijk een aan het voorstel gelijk stelsel en waarschuwde tegen de verzaking van het sedert eeuwen gehuldigd beginsel.

Ds Wm. de Villiers zag het nut niet in van verwijzing naar den Ring. Hij betreurde dat het inzenden van dergelijke petities was noodig geoordeeld; daar de predikant zelf moest gevoelen, dat indien niet twee derden maar de helft der gemeente tegen hem is hij behoort te bedanken.

Ds Steijtler verwijst, tegenover het aangevoerde door Dr. Kotze, op het voorbeeld van de Vrije Kerk van Schotland, die zelfs al heeft een predikant een schitterend examen afgelegd, hem niet ordent, indien hij slechts een gebrek in de spraak heeft. Maar hij wil niet een slaaf zijn zijner gemeente, hij wil geoordeeld zijn door zijne superieuren, door zijn Ring, en daarom het amendement van Ds A. Murray seconderen. Hoewel hij tegen het voorstel is als uiterst gevaarlijk, erkent hij, dat er predikanten in de wereld zijn die een vloek zijn voor hunne gemeente, geen nut stichten, meer aan de boerderij doen dan aan de bediening, zich slechts eens in de week op den preekstoel vertoonen en verder niets doen. Onder zulk een predikant kan de gemeente 20, 30, 40 jaar lang kwijnen; want men kan van hem niet ontslagen worden tenzij aangeklaagd wegens onregtzinnigheid of onzedelijkheid. Daarom wil hij dat de Ring meer magt krijge, opdat die de gemeente in zoodanige gevallen kunne helpen.

De Assessor verwijst naar art. 43 als aanwijzende dat predikanten ook andere pligten hebben behalve preeken.

Ds Beck roept Ds Steijtler toe: Geneesmeester genees u zelven; want volgens een brief van den heer Solomon in de krant bezat Ds Steijtler eenige stock; en ook hield hij zich nog al met de politiek bezig, en dat zou in sommige kerken een groot bezwaar tegen hem zijn

Ds du Plessis wil dat geantwoord worde op het voorstel, dat er niet aan kan worden voldaan, maar dat gemeenten zich met bezwaren wenden tot den Ring, en dat indien het blijkt, dat die bezwaren, hetzij gegrond of ongegrond, een chronischen toestand van verdeeldheid hebben veroorzaakt, de Ring dan middelen berame om het kwaad te verhelpen. Hij drong ten sterkste aan op het noodzakelijke van een bepaling van dergelijken aard. Te Prins Albert bestond b.v. reeds 7 of 8 jaren lang groote verdeeldheid, maar de Ring van Beaufort heeft niets er aan gedaan. [De Assessor: De Ring was te klein]. Te klein? Dat is een goed excuus voor den spreker, want hij is zeer klein (gelach). De Synode diende wat te doen, opdat de ouderlingen niet den indruk verkrijgen dat zij zich daarvan af maakt enkel en alleen omdat het voorstel tegen predikanten gemunt is.

Ds W Krige (van Prins Albert) zeide voornemens geweest te zijn niets te zeggen omtrent de memorie, maar dezelve te behandelen met zwijgende minachting. Doch daar zoowel Ds du Plessis in diens aanspraak als Ds A Murray in diens voorstel op hem reflecteren, (Geroep van neen! neen!)—

De Praeses betuigde zijn leedwezen, dat Ds du Plessis zich niet had bepaald bij de algemeene questie, maar ook van een speciaal geval had gewaagd. Men moest in verband met algemeene beschrijvingspunten geene speciale gevallen ter sprake brengen, daar de zaak dan gewoonlijk mislukte.

Ds A Murray zeide dat hij van geen speciaal geval had gewaagd. Hij had zelfs geen melding gemaakt van den Ring van Beaufort, en volstrekt geene gedachte gehad van Prins Albert; want de ouderling de Vries zelf had bij de toelichting van zijn voorstel gezegd, dat tweederden der gemeente niet ontevreden waren met den leeraar.

Ds. Krige zeide dat hij dan niet zou spreken over dit speciaal geval; en besloot met een eenigzins breedvoerig uittreksel aan te halen uit een geschrift van wijlen Professor Heringa, als van toepassing tegen het beginsel.

Ds. Beck zeide, dat de oneenigheid tusschen leeraar en gemeente dikwijls veroorzaakt werd door de tusschenkomst van Ringsbroeders. Maar wie heeft voorgesteld daarin te voorzien?

Dr. Hofmeijr heeft het zoowel tegen het amendement van Ds A Murray, als tegen dat van Ds du Plessis.

Ouderling Krige (van Stellenbosch) vreest dat het aannemen van een voorstel als dat van den ouderling van Prins Albert slechts de deur zal openzetten voor vele moeijelijkheden.

Ouderling Joubert (van Murraysburg) beklaagt zich over het onregt den ouderlingen aangedaan door de rapporteurs, daar dezen meestendeels geene opgave doen van wat door de ouderlingen gesproken wordt. Hij kan het wel begrijpen dat er sommige gemeente zijn die ontevreden zijn, want in "het broederlijke onderhoud" blijkt het hoe weinig sommige der predikanten om geestelijke dingen geven. Arme gemeenten die zulke ligtzinnige leidslieden aan haar hoofd hebben.

De Ouderling van Sutherland zegt: er zijn vele ontrouwe herders in de kerk—en tegen de zoodanigen moeten de gemeenten geholpen worden—daarom zou hij voor het voorstel van Ds. A. Murray of eenig een der andere voorstellen in dien geest stemmen.

Ds. Maeder meent dat het voorstel van Ds. A. Murray geheel en al onbestemd is. Er moet bepaald gezegd worden dat deze zaak in de handen van een commissie gesteld moet worden, die onderzoek daarin moet doen; en als de Ring vindt dat het bezwaar der klagers gegrond is, moet hij (de Ring) ook het regt hebben om den leeraar met een [illegible] salaris af te zetten. Daartoe moet er een gereëeld opgestelde petitie door twee-derden der gemeenteleden ingezonden worden.

Ouderling de Smidt wil het duidelijk verstaan hebben dat de petitie duidelijk de bezwaren noemen moet. Verder sprekende, zegt hij, dat hij liefst van allen voor het rapport der Commissie stemmen zal.

De ouderling van Heidelberg meent dat de kerkeraad de ontevredene gemeenten veel kan te hulp komen. Hij wil gaarne stemmen voor het rapport der Commissie.

De ouderling van Simonsstad meent dat de gemeente tevreden moet zijn met haren leeraar, en in alle moeijelijkheden de hand Gods moet erkennen.

Ds. Kotze spreekt nog breedvoerig op dit punt, waarna Ds. Plessis een meer uitvoerig en omvattend voorstel voorleest.

De Assessor vindt het niet noodzakelijk een zoo breedvoerig voorstel te maken, daar men slechts de aandacht der Ringen bij Artikels 155 en 115 bepalen kan.

Ds Du Plessis wijzigt nu zijn voorstel, zoodat het luidt:—"De Synode besluite dat het gevraagde regt aan de gemeenten niet kan worden toegekend; en daar aan de leden eener gemeente, die zich bezwaard gevoelen tegen het gedrag van hun leeraar, de weg wordt aangewezen in Art 155, om zich namelijk tot de bevoegde kerkbesturen, meer bepaald tot de Ringen, te wenden—zoo besluit de Synode te verklaren dat het den Ringen ten ernstigste wordt aanbevolen het voorschrevene in Art. 115 in acht te nemen."

Ds. van de Wall spreekt over het moeijelijke van zoo in het abstracte te handelen. Het concrete geval is niet voor de vergadering, van daar dat de voorzigtige aanbeveling der Regtscommissie of het voorstel van Dr Kotze door de vergadering behoort aangenomen te worden.

Ds A Murray repliceert, en tracht aan te toonen dat de emendatie van Ds du Plessis slechts een weinig verder gaat dan zijn voorstel, waarom hij voor die emendatie zal stemmen. Hij wilde meer sympathie met de gemeenten in het rapport der Regtscommissie gezien hebben. De gemeente heeft haar goddelijk regt evenzeer als de leeraar.

Ds. Plessis' voorstel werd aangenomen.

HET VRIJWILLIG BEGINSEL.

De Scriba las de geämendeerde petitie aan het Parlement tegen het Vrijwillig beginsel voor :—

"AAN DEN ED. VOORZITTER EN DE LEDEN VAN DEN WETGEVENDEN RAAD.

"AAN DEN ED. SPEAKER EN DE LEDEN DER WETGEVENDE VERGADERING, VERGADERD IN HET PARLEMENT.

De petitie van de ondergeteekenden, leeraren en vertegenwoordigende ouderlingen der verschillende gemeenten van de Nederd. Geref. kerk in de kolonie van de Kaap de Goede Hoop, in Synode vergaderd, geeft eerbiedig te kennen :—

Dat uwe petitionarissen onder hunne ernstige overweging hebben gehad het wetsontwerp, dat herhaaldelijk voor uwe vergadering is geweest—dat algemeen bekend is als de Vrijwillige Bill; in hetwelk wordt voorgesteld alle staatshulp terug te trekken van die Christelijke kerkgenootschappen en kerken, die tot nog toe de ondersteuning der Regering hebben genoten, zooals die verzekerd wordt door Schedule C van de Constitutie Ordonnantie.

Dat de Nederd. Geref. Kerk dezer kolonie, waartoe uwe petitionarissen behooren, en waarin zij ambtsbekleeders zijn, zoodanige ondersteuning ontvangt, en daar de Vrijwillige Bill deze kerk daarvan tracht te berooven, wenschen de petitionarissen eerbiedig het volgende te kennen te geven aan uw Achtbaar Huis, als eenige der gronden of redenen, die hen bewegen om te petitioneren tegen gezegd ontwerp, t.w.: a. Petitionarissen zijn van oordeel dat het de pligt is van eene Christelijke Regering met alle haar ter beschikking staande hulpmiddelen de Christelijke kerken te ondersteunen, en te helpen in hunne pogingen die deze verondersteld worden uit te oefenen door de verbreiding van een degelijk en nuttige opvoeding.

b. Dat kerken en de Christelijke godsdienst door aan alle klassen der maatschappij hoogere inzigten in te prenten van zedelijke verpligtingen, en door haar aan te moedigen tot eene getrouwe vervulling van hare pligten in hare verschillende betrekkingen, eene hoogst kostbare dienst verleenen aan de Regering der kolonie in hare pogingen om het getal misdaden te verminderen en matigheid, eerlijkheid en nijverheid te bevorderen.

c. Dat de intrekking van zoodanige ondersteuning hoogst nadeelig zoude werken op het welzijn en het onderhoud der kerken, die afhankelijk zijn van de staatstoelage voor eenige ondersteuning, en dat de daarvan beroofde gemeenten ten gevolge daarvan zullen worden verhinderd werken van liefdadigheid uit te breiden of te bevorderen, en verminderd zullen worden de [illegible] zending, der opvoeding en andere belangrijke ontwerpen te bevorderen, die strekken tot de welvaart en den voorspoed des volks.

Uit een of andere dezer redenen, uwe petitionarissen aan uw Achtbaar Huis nederig verzoeken niet het wetsontwerp te bekrachtigen, dat ten doel heeft de intrekking van staatstoelagen aan Christelijke gemeenten en kerken; maar hetzelve te verwerpen, als geheel ongeschikt en ontoepasselijk op de behoeften van het grootste gedeelte der ingezetenen dezer kolonie, en dat het uw Achtbaar Huis moge behagen zulke verdere en andere ondersteuning te verschaffen als uw achtbaar Huis zal goedvinden.

En uwe petitionarissen, enz."

Ds P D Rossouw zegt, dat de petitie niet overeenkomstig is de resolutie door de Synode genomen. De resolutie spreekt geen beginsel uit, de petitie wel.

De Scriba zeide, dat sommigen gemeend hadden, dat het best was dat beginsel in te lasschen.

Ouderling de Smidt merkte aan dat voor den Raad eene geringe verandering zou noodig zijn.

Ds Steijtler wilde dat al de Anti-Vrijwilligen de petitie zouden onderteekenen, opdat men niet zou gaan denken dat er 38 vrijwilligen in de vergadering zijn.

Ds J H Hofmeijr wilde dat slechts de moderatuur de petitie zou onderteekenen, maar dat er een duidelijk besluit worde genomen, opdat men niet andermaal in de kranten voorstelle, alsof een groot deel der Sijnode vrijwillig is.

Ds A Murray meende dat het beneden de waardigheid der vergadering is, om van krantgeschrift notitie te nemen.

Ouderling Gie beaamde dit, maar wees er op, dat men in 't Parlement zou kunnen voorstellen alsof de petitie slechts van een deel der Synode komt.

Na eene discussie werd de memorie zodder oppositie goedgekeurd.

HET RAPPORT DER ZENDINGCOMMSSIE

Werd voorgelezen. [Dat stuk is voor eenige weken in de *Kerkbode* verschenen.]

WOENSDAG NAMIDDAG.

Het rapport wordt voorgelezen der Commissie benoemd om het Rapport der Zendingcommissie en Beschrijvingspunten in verband met het Zendingwezen te overwegen.

Ter sprake komt I van het rapport, waarin melding gemaakt wordt van het groot gebrek aan het personeel voor den zendingarbeid, en in verband daarmede hetgeen de Synodale Zending Commissie in haar rapport zegt van den grooten werkkring die zich aan haar overal voordoet, en het gebrek aan geschikte zendingarbeiders.

Eene lange discussie vindt hierover plaats. Dr. Hofmeijr stelt voor, der Zendingcommissie aan te bevelen om jongelingen door het land op te wekken en aan te moedigen zich tot de Zendingdienst te laten opleiden en de zoodanigen, waar zulks noodig is, eene toelage van niet meer dan £12 ieder per jaar toe te staan. De voortzetting der discussie over de zaak wordt uitgesteld tot morgen.

DONDERDAG, 6 NOVEMBER.

Ds B de Vries doet het gebed.

Ds W P de Villiers wil dat de Synode bepale op den 14den hare sessie te sluiten, of anders aan leden vrijheid te geven om, indien zij niet langer kunnen blijven, na dien tijd huiswaarts te keeren.—

De Praeses antwoordende dat eenig lid verlof kan krijgen om te vertrekken, dringt Ds de Villiers niet aan op zijn voorstel.

STATUS VAN ZENDELING EN PREDIKANT.

Ter sprake komt in verband met het rapport der zendingcommissie het volgende Beschrijvingspunt van den predikant van Wijnberg: De Synode bepale dat voor het examineeren en ordenen van eenen zendeling het verlof eerst verkregen moet worden van de Synodale Commissie.—De Praeses lichtte het punt toe. Het had hem als onschriftmatig gehinderd dat zendelingen een status differrent van predikanten hadden en dan slechts moest voor kleurlingen mogen optreden. Daarom had hij voor eenige jaren verkregen, dat zendelingen hetzelfde examen zouden afleggen als predikanten. Maar er was eene exceptie gemaakt in het belang van diegenen, die speciale geestesgaven voor het zending werk bezaten, maar niet de noodige geleerdheid hadden voor het predikantsexamen. Diegenen werden geëxamineerd door de zendingscommissie. Doch dit was een zeer klein ligchaam en daarom wilde hij het examineeren overdragen op de Synodale Commissie.

Ds. Marder wilde de exceptie behouden hebben, sprak met lof van zendelingen als een Hofmeijr, doch zag gaarne den dag komen, waarop predikanten en zendelingen een status zouden bekleeden.

Ds. A. Murray meende dat de Schrift groote vrijheid liet wat betreft den differentielen status van predikant en zendeling. De eerste kerk had diakenen, Evangelisten, enz., die het woord preekten. En niet alleen de kerk van Zuid Afrika maar ook andere kerken maakten een onderscheid tusschen predikant en zendeling. Moravische zendelingen bijv. mogten in Europa niet bij de voornaamste preekbeurt optreden. De Moraviers zagen in dat een man zeer goed kon zijn om kleurlingen maar niet om Europeanen te stichten. En zulk een onderscheid kon voor ons onvermijdelijk zijn. Wij kunnen geene proponenten als zendelingen krijgen. De Eerw. Bisseux zou welligt te Wellington weldra als zendeling aftreden, en van zijne kerk werd verwacht het werk daar over te nemen. Maar waar een proponent gevonden? In den Vrijstaat alleen zouden er volgens zeggen van Ds. Fraser weldra 8 vakaturen zijn, en in de kolonie zelve waren zoovele vakatures, dat wel 20 proponenten als leeraren konden geplaatst worden. Hoe moet hij nu doen indien de Wellingtonsche kerkeraad de zendinggemeente opneemt? Hij zelf *kan* haar niet verzorgen. En indien de Synodale Commissie slechts mannen van buitengewone talenten zal ordenen, dan is het moeijelijk geholpen te worden. Hij wil dat indien iemand na een proeftijd van 3 of 4 jaar bewezen heeft met kleurlingen te kunnen omgaan, hij dan ook zal geordend worden, al heeft hij ook een onbehagelijk uiterlijk en ziet hij er onbeschaafd uit. Laat echter de bepaling blijven dat zendelingen proponenten *behooren* te zijn; maar dwing daarmede niet—laat de exceptie blijven bestaan.—Spreker argumenteerde dat de Synodale Commissie niet het beste ligchaam is om het examen af te nemen. De kandidaat zou niet slechts buitengewone talenten moeten bezitten, maar ook een buitengewone beurs om de kosten eener buitengewone zitting te betalen, en buitengewonen moed ook om de kans eener afwijzing te dragen. Met brieven zou men de zaak toch niet kunnen afmaken. De Commissie van Examinatoren zou beter kunnen beantwoorden, maar toch niet zoo goed als de zendingcommissie, want die kent de geheele loopbaan der kandidaten, heeft hunne geheele loopbaan gevolgd, kent hunne speciale bevoegdheid, enz. En tot hiertoe heeft de zendingcommissie met groote omzigtigheid gehandeld: immers de kranten waren een tijd lang vol van klagten dat de zendingcommissie zoo weinig zendelingen examineerde. Achtte men het niet raadzaam het werk te laten in handen van die commissie alleen, laat haar dan handelen in vereeniging met de Moderatuur of Commissie van Examinatoren. Dringt men echter aan op het voorstel, schrijf dan vooral voor of de Synodale Commissie slechts een colloquium dan wel een examen zal houden.

Ds. Gray eene korte aanspraak gemaakt hebbende, zeide

Ds. Luckhoff in de vorige Synode een Beschrijvingspunt gehad te hebben om slechts proponenten als zendelingen toe te laten, maar op aandrang van anderen dat te hebben ingetrokken. Hij betreurde dat nu echter weleens. Een zendelingszoon zijnde, achtte hij zendelingen niet gering, maar omdat hij zendelingen wil verheffen, had hij dat Beschrijvingspunt ingeleverd. Hoe moest hij handelen met mannen, die in zijne gemeente komen en niet leeraren zijn, maar slechts door de zendingscommissie geëxamineerd? Hij wordt in een moeijelijke positie gebragt; en zendelingen zijn zeer teergevoelig. Zoolang er leeraren zijn, kunnen die doopen en avondmaal bedienen in zendinggemeenten, en dus behoeft er geen haast te zijn met de ordening, en kan de applikant wachten tot eene gewone zitting der Synodale Commissie.

De Assessor wil dat de kandidaten hunne applikatien zullen zenden aan de Zending Commissie, en deze dezelve dan met goed- of afkeuring zal zenden naar de Synodale Commissie, om daarover te beschikken.

Ds W. Robertson jr, vraagt welke aanmoediging er is voor een jongen Prop. om Zendeling te worden, indien zijn status niet dezelfde is als die van predikant. Laat de Synode daarom het beginsel uitspreken: De status van beiden is gelijk: dat zou aanleiding kunnen geven tot de verkiezing van Zendingwerk boven leeraarswerk. Hij keurde af het houden van Zending—en de andere gemeenten als geheel afzonderlijke gemeenten naast en wel tegenover elkander. Dat gaf weleens aanleiding tot groote ellende en onaangenaamheid. De leden der Zendingcommissie worden allen hooggeacht, doch mogelijk komen die allen in de aan te stellen Commissie voor Buitenlandsche Zending; en dan weten wij niet wie zullen komen in de Commissie voor Binnenlandsche Zending.

Ds. McGregor vreest dat juist het gelijk maken van den status aanleiding zal geven tot oneenigheid.—Wij hebben behoefte aan mannen, en die behoefte zal al meer en meer worden, om een groot zendingwerk te verrigten. Maar hoe in die behoefte voorzien? Wie moet het werk doen? Wij moeten onder buitengewone omstandigheden buitengewone maatregelen nemen. Wanneer wij proponenten hebben, kunnen wij het werk aan hen opdragen, doch zoo lang wij die niet hebben, moeten wij ook anderen als zendelingen hebben. Hij is tegen het voorstel.

Ds. Neethling (Stellenbosch) wijst aan dat Art. 59 reeds aan zendelingen denzelfden status geeft als aan predikanten. De zendingcommissie heeft reeds herhaaldelijk de aandacht van proponenten bepaald bij dat artikel, en hun ook betrekkingen als zendelingen aangeboden; doch meestal te vergeefs. Spreker zet uiteen hoe voorzigtig de zendingcommissie doorgaans handelt met de toelating van zendelingen. De kandidaat brengt eerst een proeftijd van eenige jaren door, wordt dan naauwkeurig geëxamineerd, en beantwoordt hij in alle opzigten, dan wordt hij geordend. Slechts ééne uitzondering werd gemaakt, te weten, die van den zendeling Brink, die wegens zijn verren afstand vóór het einde van den proeftijd werd geordend. Met het oog op des Assessors werk verzoekt hij, dat de Synode sprekers werk als secretaris der zendingcommissie—wien de pen nu reeds soms uit de hand valt—niet nog meer ga verzwaren. Het werk was hem reeds zoo zwaar gevallen, dat hij meermalen verlangde door een ander vervangen te worden.

Ds. Du Plessis zeide de vraag was bloot eenvoudig of de Zendingcommissie met of zonder consent der Synodale Commissie zendelingen zal ordenen. Hij meent, dat al heeft men ook geene reden tot ontevredenheid met de handelingen der Zendingcommissie, men toch verpligt is maatregelen te nemen voor de toekomst. Hij achtte het tegenwoordig stelsel gevaarlijk. De Zending Commissie zou door den nood kunnen gedrongen worden, om tegen haar beter oordeel aan een man te ordenen. Een "check" zou dus nuttig kunnen zijn. Hij is daarom er voor het werk op te dragen aan de Syn. Commissie als vertegenwoordigend ligchaam der kerk. Juist het eene exceptioneele geval door Ds Neethling opgenoemd, had op hem invloed in deze uitgeoefend. Doch hij wilde in geene bijzonderheden treden.

Ds van Velden vroeg of Groeneweud ook geëxamineerd was door de Zending Commissie?

Ds A. Murray: op aanbeveling uit Holland.

Ds van Velden: neen, op recommandatie van nader bij. Indertijd werd iemands gevoelen omtrent Groeneweud gevraagd en het antwoord was: Hij is iemand die zijn tijd doorbrengt met koffij drinken in het gezelschap van oude vrouwen. Echter, de man werd geordend. Men behoorde te bedenken, dat een zendeling een man moest zijn, die den tegenstander den mond kan stoppen, en dat geschiedt niet met vroom gevoel.

Ds J H Hofmeijr stelde voor als amendement, dat de Zendingscommissie slechts met verlof der Moderatuur zal examineeren en ordenen. Hij besefte het gevaar, afwijkingen van de wet op te dragen aan een ligchaam, dat geen vertegenwoordigend karakter bezit.

Dr. Hofmeijr meent dat het voorstel en amendement de deur der toelating als zendeling, die reeds te naauw is, nog naauwer zouden maken. Hij ging de geschiedenis na der bepalingen, rakende de ordening als zendeling, verdedigde de uitzondering in Art 59, en bestempelde het voorstel van den Præses als haast gelijk met eene afschaffing daarvan. De Zendingcommissie zoude hare handen nog meer gebonden gevoelen en nog grooter moeijelijkheid vinden, om zendelingen te erlangen. Ook tegen het amendement was hij omdat ook de moderatuur niet juist een vertegenwoordigd ligchaam is, slechts uit drie leden bestaat, en om dat in geval van verschil van gevoelen in haar midden, twee mannen dan de bedoeling der gansche Zending-commissie, uit 4 leden bestaande, zouden kunnen dwarsboomen. Hij stelt voor: Dat der voorgestelde maatregel, onder tegenwoordige omstandigheden niet wenschelijk is.

Na eenige verdere discussie, in den loop waarvan Ds J H Hofmeijr repliceerde, werd het Beschrijvingspunt aangenomen.

TWEE ZENDINGCOMMISSIES.

Aan de orde komt aanbeveling No 3 der commissie op het rapport der Zendingcommissie en op alle beschrijvingspunten het zendingwerk rakende, luidende aldus: "Uwe commissie is van gevoelen, dat er weinig gedaan wordt aan de Binnenlandsche en de voorkeur gegeven wordt aan de Buitenlandsche Zending, en beveelt daarom het voorstel van de Zendingcommissie aan, om twee afzonderlijke commissies aan te stellen, eene voor de Binnenlandsche en de andere voor de Buitenlandsche zending."

Eene tamelijk lange discussie werd gevoerd over deze zaak. De Secretaris der Zendingcommissie [Ds. Neethling), ontkende ten sterkste, dat de voorkeur werd gegeven aan de Buitenlandsche Zending; overal in het Binnenland waar geld noodig was werd het gegeven, indien er om werd gevraagd, onverschillig of er onder blank of gekleurd werd gearbeid, welke bewering hij met voorbeelden staafde.—Ds. McCarter zeide dat de Zendingcommissie salaris had betaald voor drie rondreizende onderwijzers te Calvinia, totdat men het geld op eene andere manier had gevonden.—Ds W de Villiers stelde voor, dat slechts eene Commissie blijve bestaan, doch de aanbeveling in het Commissie—rapport vervat, werd met eene groote meerderheid aangenomen.

Op voorstel van den Præses werd de Commissie, die het rapport had ingediend, aangesteld om alle veranderingen te maken in de wet, welke noodzakelijk worden ten gevolge van het vervangen van de bestaande eene commissie door twee.

DE ZENDING TE BEAUFORT WEST.

Nu werd behandeld No. 4 van het rapport der Commissie op Zendingwezen t.w.: "De toestand van zaken te Beaufort West. Uwe Commissie wenscht de aandacht der HEerw. vergadering hierop te vestigen en wel inzonderheid met betrekking tot de gebouwen der Zendinggemeente."

Deze paragraaf heeft betrekking op de volgende regels in het verslag der Zendingcommissie: "De gemeente bevat thans, behalve de schoolgebouwen en de kerk, een geriefelijk woonhuis voor den Zendeling, en een blok huizen—terwijl op alles een schuldverband rust van £500." De Commissie op dat rapport wilde weten wat dat beteekende?—Ds Neethling zeide dat dat daar vermeld stond enkel als bewijs van de wakkerheid der gemeente en van den leeraar. De kerk was voor weinige jaren weggespoeld en nu was door bemoeijing van leeraar en gemeente een schooner kerk dan te voren gesticht, en al de andere gebouwen daargesteld met eene schuld van slechts £500.—Enkele leden wenschten te weten, wat er van de gebouwen zou worden, indien leeraar en gemeente overgaan tot eene andere kerk.—Hierop werd geantwoord, dat de gebouwen dan zouden meegaan, want de eigendommen stonden geregistreerd in naam van een paar Curatoren, daar de Zendingcommissie volgens bepaling van de Synode geen grond mogt koopen.—Ds du Plessis betreurde dat de zaken stonden op zoo lossen voet—dat men had toegelaten dat geld het geheele land door werd gekollekteerd in naam der Ned. Geref. Kerk, terwijl er volstrekt geene stappen waren genomen om het eigendomsregt op de daargestelde gebouwen aan de Ned. Geref. Kerk te verzekeren.—Ds. A. Louw drukte mede zijne verbazing uit over dien zakentoestand en zeide dat het verbod tegen het koopen van grond door de Zendingcommissie diende te worden ingetrokken.—De Assessor meende dat onze ordonnantie ons hier zou te hulp komen. Waren de gebouwen geregistreerd in den naam van curatoren voor de Ned. Geref. Zending Gemeente, dan kon men dezelve niet aan een ander genootschap overmaken.—Ds Stegmann verhaalde de geschiedenis van den grond waarop de Zendinggebouwen te Beaufort West staan.—Die grond was door den heer Ros overgemaakt aan den Eerw heer Teske voor de Zendinggemeente, en wel—naar de spreker meende—met aanhaling van den naam der Ned Geref Kerk. In dat geval kon geene magt ter wereld de gebouwen afhandig maken aan de kerk.—Ds Hofmeijr merkte op dat de tegenwoordige gebouwen staan op een gansch ander stuk grond.—Ds A Murray klaagde dat men allerhande vragen kwam doen over elke denkbare zaak, zonder daarvan vooraf de minste kennisgeving te doen, en de Zendingscommissie alzoo voor te bereiden.—Ten gevolge van deze klagte werd op voorstel van Ds du Plessis besloten de zaak te laten overstaan, totdat de Zendingcommissie alle informatie kan verschaffen, nadat Ds Neethling Hz., verklaard had te meenen dat de gebouwen op curatoren getransporteerd waren in naam der Ned Geref Kerk.

DONDERDAG NAMIDDAG.

Volgens verzoek der Zendingcommissie werd besloten twee auditeuren aan te stellen om het Zendingsfonds op te nemen, terwijl £15 's jaars werd gestemd voor den penningmeester om voor het behoorlijk boekhouden te zorgen.

Op het beschrijvingspunt van den Kerkeraad van Richmond—om gemeenten die zelven Zendelingen onderhouden niet tot het houden eener kollekte voor de Zendingzaak te verpligten—werd geantwoord dat men met een kleinere kollekte van de zoodanigen zou tevreden zijn.

Op de vraag van den predikant van Stellenbosch, onder welk opzigt geëxamineerde en geordende zendelingen en godsdienstonderwijzers staan, werd geantwoord: die in de kolonie onder dat van den kerkeraad, en die buiten de kolonie onder het opzigt van de Zendingcommissie en onder de tucht van den naasten Ring.

De Kerkeraad van Burghersdorp vraagt. In welke verhouding staat den Zendinggemeente, waar een geordend zendeling is, tot den kerkeraad eener gevestigde gemeente onzer kerk, of wie is verantwoordelijk voor zulk eene gemeente?—Het antwoord dat gegeven werd kwam daar op neer dat zulk een gemeente in den regel moest behandeld worden als een deel van de gevestigde gemeente.

Het rapport der Commissie van examinatoren voor godsdienstonderwijzers en zendelingen werd voorgelezen en aangenomen.

VRIJDAG, 7 NOVEMBER.

Het gebed werd gedaan door den Scriba.

OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS.

De Commissie die alle voorstellen op dit onderwerp betrekking hebbende te overwegen had, diende het volgende rapport in:—

"NORMAALSCHOOL.

De Commissie aangesteld om de zaak eener Normaalschool in overweging te nemen, heeft de eer het volgende verslag uit te brengen. Zij heeft voor zich gehad de volgende drie voorstellen:—

1. Het eerste sprak van ééne groote Normaalschool onder het bestuur van een' man van de hoogste bekwaamheid. Hij zou het Instituut zoo moeten inrigten dat er ook onderwijzers voor eerste en tweede klas scholen konden opgeleid worden. De kosten zouden gedeeltelijk door de schoolgelden van de kinderen van de plaats, alwaar de inrigting wordt gevestigd, moeten gedragen worden, en bij de Regering zou om eene toelage aanzoek kunnen worden gedaan. Met dat al zoude de kerk, om de inrigting op behoorlijken voet te brengen, zich moeten gereed maken voor eene uitgave van minstens £800 per jaar.

Het bezwaar tegen dit plan bij de Commissie is niet zoo zeer het geldelijke; zij meent dat indien het der gemeente onzer kerk duidelijk werd gemaakt dat zulk eene inrigting eene noodzakelijkheid was het geld wel gevonden zou worden. De Commissie vreest echter of het gemoed der kerk wel voorbereid is voor het onmiddelijk tot stand brengen van zulk een groot Instituut. Het komt haar voor dat het veiliger ware zich allengs door voorbereidende proefnemingen te laten leiden tot eene groote Normaalschool als de vrucht van ondervindingen opgedaan in kleinere ondernemingen.

2. Het tweede voorstel dacht aan twee Normaalscholen, een in het Westelijk, een in het Oostelijk deel des lands, in verband met reeds bestaande inrigtingen. Volgens dit plan zou de Synode dadelijk moeten overgaan tot de keuze van twee der beste scholen in ons land, en met de bestuurders schikkingen maken voor het letterkundig onderwijs harer kweekelingen. Voor eene kostschool waar de jongelieden onder den huiselijken en godsdienstigen invloed van een' geschikten huisvader zouden staan, zou door de kerk moeten gezorgd worden.

De gedachte werd hierbij uitgesproken dat indien dit plan werd voorgelegd aan de verschillende leeraren en kerkeraden van ons land, er waarschijnlijk meer dan eene gemeente zou voorwaarts komen met het aanbod van de noodige gebouwen voor zulk eene kostschool te willen geven, ter wille van het voordeel van de inrigting in haar midden gevestigd te hebben.

Ter volvoering van dit plan zou vereischt worden eene som van minstens £400 per jaar.

3 Het derde voorstel grondde zich op het tegenwoordig reglement met eenige wijzigingen. Het ging uit van het denkbeeld dat de geheele zorg voor het vinden, de huisvesting en de opleiding der kweekelingen op zich genomen moest worden door kerkeraden of bestuurders van bestaande scholen. De Synode zou slechts eene jaarlijksche toelage van £15 voor elken kweekeling moeten beloven, en dat alleen in die scholen waar het getal der kweekelingen minstens zes bedroeg. Door inspektie zou zij zich moeten overtuigen van de degelijkheid van de genotene opleiding.

De berekening der kosten zou zich dan eenvoudig bepalen tot hetgeen den kweekelingen moest toegelegd worden.

Na ernstig overleg is de Commissie, in de overtuiging dat elk dezer drie plannen veel aanbevelenswaardigs in zich heeft, overeengekomen aan de HEerw. Vergadering een ontwerp voor te leggen waarin deze drie plannen tot een zijn zamengesmolten.

De Commissie doet aanbeveling, dat, om bij het minste en het gemakkelijkste te beginnen, het tegenwoordig reglement met eenige geringe wijzigingen zal blijven bestaan. Zij meent dat indien bij de Superintendenten en de kerkeraden wordt aangedrongen om medewerking om hetzelve ten uitvoer te brengen, het den eersten en eenvoudigsten weg aanbiedt om in onze behoefte te voorzien.

Terwijl dit plan van stonde aan in werking gebragt wordt, zou het aan de Superintendenten kunnen worden opgedragen om te vernemen of er, bij de verschillende aanzoeken van bestuurders van scholen, niet aanbiedingen worden gedaan die meer bijzonder aannemelijk zijn, wat betreft de schikkingen voor huisvesting, letter-onderwijs en godsdienstige opleiding. Aan de Superintendenten zou magt gegeven kunnen worden om aan de twee, die zij de beste oordeelen, eene toelage van zegge £100 of £150 per jaar te verleenen. Op deze wijze zou de weg gebaand worden tot het volvoeren van het tweede der bovengenoemde plannen. De kerk zou tevens, bij gelegenheid van eene volgende Synodale Vergadering, in staat zijn om te oordeelen in hoe verre eene groote Normaalschool nog eene behoefte was. Zij zou beter in staat zijn dan op dit oogenblik om te oordeelen over de plaats en de voorwaarden van derzelver oprigting. En zij zou vooral het personeel waaraan gearbeid moest worden in gereedheid hebben in de verschillende kleinere opleidingsscholen.

Mogt uwe HEerw. Vergadering de hoofdgedachten van dit ontwerp goedkeuren, dan blijft slechts nog de vraag over omtrent het geld tot goedmaken der kosten. De Commissie zou voorstellen dat, zoo mogelijk, in den loop van het volgend jaar elke gemeente van ons land bezocht worde door deputaten door UHEerw. te benoemen, ten einde te kollekteren voor een *Kerkelijk Schoolfonds ter opleiding van Onderwijzers.* Indien de Synode den wensch zou uitspreken van zulk een fonds van £6,000 of £8.000 bijeengebragt te zien, dan zou elke gemeente kunnen oordeelen voor hoe veel zij behoort te zorgen. Uit de renten van dat fonds zouden de jaargelden der kweekelingen kunnen betaald worden. En de volgende Synode zou dan kunnen besluiten of dat geld tot stichting van eene groote Normaalschool moet aangewend worden of niet.

Wij voegen hier slechts nog bij een concept van de veranderingen die bij het aannemen van het bovenstaande zouden moeten gemaakt worden in Art. 61 *a*.

G. W. STEGMANN,
G. W. STEGMANN, Jr.
J. H. HOFMEIJR,
ANDREW MURRAY,
A. STEYTLER
ANDREW MCGREGOR,
A. D. LUCKHOFF,
C. MURRAY,
A. G. M KUYS,
J. J. KOTZE"

Ds A Murray zeide dat het eerste plan dat voor de Commissie was dat was van eene groote Normaalschool om leerlingen zoo hoog te brengen als om het certifikaat der tweede en eerste klasse te verkrijgen. Doch om ettelijke redenen—door den spreker genoemd—meende men dat de kerk thans niet rijp was voor dat plan. Daarom werd besloten dit plan te laten overstaan tot eene volgende Synode, en intusschen voorbereidende stappen te nemen. Doch hoedanig zouden die stappen zijn? Men had twee scholen kunnen uitkiezen, zegge een te Worcester voor het Westen en een te Uitenhage voor het Oosten, en een kostgangers-etablissement in verband daarmede kunnen brengen, zoodat onder zekere regulaties aldaar onderwijzers konden gevormd zijn. Doch ook dat vond niet ingang bij de geheele Commissie. Zij besloot liever dit plan te enten op eene wijziging van het bestaande reglement. De spreker legde de bepalingen van dit reglement op nieuw uit, zoowel als de bezwaren daaraan verbonden en de daarin voorgestelde wijzigingen, (gelijk die hierboven worden medegedeeld in het Commissierapport). De spreker legde op nieuw de voordeelen uit aan dat plan verbonden. Hij wilde dat ieder lid nu naar huis zou gaan met de gedachte: Er is geen school die nu geen onderwijzers zou kunnen leveren. Wil de school zes jongelingen opzoeken, dan kan zij £90 per jaar krijgen, en daarvoor een hulponderwijzer bekomen. Ieder leeraar kan nu arme knapen opzoeken om tot kweekelingen op te leiden aan eenige school in de buurt. Menige arme jongen heeft slechts opwekking noodig om zich aan het onderwijzersvak te wijden, en daarin zijn brood te winnen. Maar het geldelijke behoort niet de eenige zaak te zijn. Men behoort ook gedrongen te worden door liefde tot Christus. Krijgt men alzoo een genoegzaam getal leerlingen, dan kan men in de volgende Synode beraadslagen of het stichten van eene groote Normaalschool niet raadzaam zou te zijn. Maar opdat men nu twee scholen kunne bekomen met kostinrigtingen in verband daarmede, stelt de Commissie voor om eene school in het Westen en eene in het Oosten p. m. £150 jaar's toe te kennen. Blijkt een dezer scholen beter of grooter te zijn, dan kon men die in de volgende Synode verklaren tot Normaalschool der kerk, en alzoo Ds Steijtlers hart verblijden. En wat het geldelijke betreft, werd voorgesteld eene deputatie naar elke gemeente te zenden, en alzoo zegge £8000 bijeen te krijgen, welke som zou besteed worden aan de opleiding van onderwijzers.

Ds J H Neethling Hz vraagt of er ook niet zou gezorgd worden voor de opleiding van onderwijzeressen?

Ds A Murray zeide dat dit was ingesloten in het plan. In het vroeger reglement was bepaald dat ook onderwijzeressen zouden worden opgeleid, en wel in de verhouding van 1 tot elke 4 onderwijzers. Hoe dat uit het reglement was geraakt wist hij niet.

Ds J H Hofmeijr en Du Plessis over een paar der mindere bepalingen het woord gevoerd hebbende, legde Ds Stegman jr. uit dat het houden der jaarlijksche kollekte voor onderwijs nu ruim zoo noodzakelijk is als voorheen.

Ds Cormack stelde voor de aanneming van de eerste aanbeveling der Commissie—dat de hoofdgedachte van het oude reglement behouden worde Aangenomen.

In de tweede aanbeveling werd het woord "Superintendent" vervangen door "Opvoedingscommissie" en £150 door £100.

De aanbeveling rakende het zenden eener deputatie naar elke gemeente ter inzameling van gelden, ging onveranderd door, zoomede de rest van de paragraaf.

OPVOEDING VOOR DE LANDELYKE BEVOLKING.

Het rapport der Commissie om over deze zaak te beraadslagen werd voorgelezen, en sloot als volgt :—

Lettende dus op het feit dat in sommige gedeelten van ons land de landelijke bevolking grootendeels bestaat uit zeer armen en dat in sommige streken de armen digt bij en in andere ver van elkander wonen, meent uwe Commissie dat in de behoefte der landelijke bevolking grootendeels voorzien zal worden wanneer het plan door haar hierboven aanbevolen en hieronder in het kort zamengetrokken ten uitvoer zal gebragt worden, t.w.:

1. Het vermogende gedeelte der landelijke bevolking trekke partij van de reeds bestaande 2de en 3de klasscholen alsmede van de voorgestelde kostscholen

2. Waar het arme gedeelte der landelijke bevolking digt bij elkander woont en het vereischte getal kinderen kan verkregen worden, stelle men pogingen in het werk om scholen op te rigten op dezelfde voorwaarden als waarop de bij name bekende Missionschools gesticht worden.

3. Voor de armen die ver van elkander wonen worden rondreizende onderwijzers aangesteld onder de bepalingen hierboven vermeld.

Om nu de medewerking van het Gouvernement in dezen te bekomen beveelt uwe Commissie eindelijk aan, dat er eene deputatie bestaande uit 3 leden van wege deze H. Eerw. Vergadering afgevaardigd worde om met den Superintendent-Generaal van Opvoeding en Onderwijs de zaak te bespreken.

Vertrouwende aan de haar opgedragene taak voldaan te hebben, noemt uwe Commissie zich met verschuldigde hoogachting,

Uw H. Ew. dw. dienaren,

W P Rousseau, Voorzitter, A G W Kuijs, G W Stegmann, J J Kotzé, A A Louw, P J G de Vos, F W van der Riet, C J F Muller, Scriba.

Kaapstad, 7 November 1873.

Het Commissie id Ds Leibbrandt verschilde van de Commissie en leverde de volgende aanbeveling in zamen met eene uiteenzetting van redenen daarvoor:—

"Deze vergadering spreke als haar gevoelen uit, dat om de zaak der opvoeding, vooral in de buitendistrikten, te bevorderen en te bestendigen er in ieder veldkornetschap een of meer scholen van de derde klasse worden opgerigt en dat om de onkosten te vinden den superintendenten wordt aanbevolen om het gouvernement te verzoeken, "door middel der verschillende afdeelingsraden eene jaarlijksche belasting tot dat doel te heffen."

Sommige leden klaagden, dat de Commissie niet duidelijk had voorgelegd wat men omtrent rondreizende onderwijzers verlangde. Hoeveel zou de kerk moeten geven en hoeveel de Regering? De Superintendent generaal voor onderwijs, zeide men, gaf nu reeds toelagen aan rondreizende onderwijzers, maar onder den naam van derde klas onderwijzers. Doch daartegen werd aangemerkt dat de wet voor alle derde klas scholen een zeker getal leerlingen en eene guarantie eischt, aan beide van welke bepalingen niet kan voldaan worden door de buitenvolking. Ds Muller (van Swellendam) legde in den loop der discussie uit, dat de Commissie bedoelde, dat indien een kerkeraad bv. £15 zal toestaan voor een rondreizenden onderwijzer, de Regering dan mede £15 zal geven, en wel met geene bepaling omtrent het vereischte getal kinderen onder zijne zorg.—Ten laatste nam de Commissie haar rapport terug om verdere informatie te bekomen.

VRIJDAG NAMIDDAG.

ZONDAGSCHOLEN.

Aan de orde was het volgende Beschrijvingspunt van Ds. McGregor:—

De Synode neme maatregelen om de zaak van Zondagscholen door middel van de Drukpers te bevorderen.

Nadat de inzender zijn voorstel had toegelicht, en had aangedrongen op het uitgeven van een tijdschrift of magazijn tot leiding van Zondagschoolonderwijzers, drong Ouderling Krige van Stellenbosch aan op het meer gebruiken der Hollandsche taal in de Zondagscholen. De Actuarius, Ds. A. Murray, sprak ten gunste van de zaak.

Ds. McGregor diende daarop het volgende op zijn beschrijvingspunt gegrond voorstel in:—

De Synode stelle eene Commissie aan, om door middel van een tijdschrift of anderzins in de behoeften van Zondagscholen te voorzien, vooral met betrekking tot geregelde Zondagschoollessen, artikelen voor de Zondagschool enz.

Dit voorstel werd gesecondeerd door Ds. Neethling, van Stellenbosch.

Ds du Plessis diende het volgende amendement in:—

De Synode besluite voor de aandacht van kerkeraads- en gemeenteleden zeer dringend te bepalen bij de zoo nuttige zaak van Zondagscholen en wel vooral door middel van den Herderlijken Brief,

Dit voorstel werd aangenomen.

DE HEIDELBERGSCHE CATECHISMUS.

Het volgende beschrijvingspunt kwam thans in behandeling, dat was ingezonden door Ds. Stegmann, van Adelaide:—

Het worde in het vervolg van tijd, van elk persoon die lidmaat wil worden van de Ned. Geref. Kerk, vereischt, dat hij bekend zij met den inhoud van den Heidelberschen Catechismus;

De inzender lichtte zijn voorstel toe en klaagde over het gebrek aan bekendheid onder de aannemelingen met den Catechismus. Hij hield staande dat het leeren van den Heidelbergschen Catechismus van veel meer nut zoude zijn dan het leeren van vraagboekjes.

Dr Robertson achtte het te veel gevergd van ieder lidmaat, om bekend te zijn met den geheelen inhoud van den Catechismus.

Ds. Stegmann trok zijn voorstel in.

DE TIJD VAN AANNEMING.

Twee voorstellen om den tijd van aanneming te veranderen, werden verworpen, en de zaken gelaten zoo als zij zijn.

KERKBEZOEK.

Het volgende beschrijvingspunt van Dr Hofmeijr kwam in behandeling:—

De Synode make de kerkvisitatie of het kerkbezoek tot een algemeenen regel in onze kerk, gelijk in de meeste Protestantsche kerken, reeds van de dagen der Hervorming gebruikelijk is.

De inzender lichtte zijn voorstel toe; doch had zijne rede nog niet geeindigd, toen de Vergadering verdaagde tot des avonds te zeven ure.

DE STRAFZITTING.

Deze zitting van het Hoog Geregtshof werd gisteren geopend voor Regter Fitzpatrick. Er waren dertien zaken op de rol. De volgende werden afgehandeld:—

Willem George, beschuldigd op 19 Augustus, 1873, te Moddergat, een minderjarige kleurlinge te hebben aangerand, met voornemen,—werd schuldig verklaard en kreeg 1 jaar en 50 slagen.

Hendrik Namaqua, een daglooner, en *Marietje*, eene dienstmeid, werden beschuldigd op 8 Julij 1873 te Groenfontein, in het distrikt Paarl, in den kelder van den heer Robert Hare te hebben gebroken, en daar uit te hebben gestolen 7 gallons wijn, een demijohn, een emmer en een bierglas, en uit een buitenkamer van den zelf den heer te hebben gestolen 8 eenden, 4 kalkoenen 2 ganzen en 6 hoenders, alsmede wat biltong enz. Uitspraak schuldig. Vonnis 12 maanden.

Piet Caesar en *Arend Vermeulen*, dagllooners, werden beschuldigd £33 te hebben gestolen van John Hindle, een kontrakteur in het distrikt Paarl. Piet Caesar kwam vrij; doch Arend Vermeulen kreeg 2 jaar.

DE RAADSVERKIEZING.

De volgende is de staat der stembus in zoo verre als bekend. De opgave uit Malmesbury en het Kaapsche distrikt is zeer onvolledig. Men beweert dat de heer van Breda in de gansche afdeeling ongeveer 5500 stemmen erlangde, en dat de heer Hofmeijr in het Koebergsche boven aan staat:—

WESTELIJKE PROVINCIE.

	Barry	Breda	Christie	Hiddingh	Hofmeijr	De Korte	Marquard	Murison	Neethling	Roubaix	De Smidt	Vintcent	White
Totaal.	12,223	2,608	7,844	1,094	2,453	5,285	4,884	10,463	4,458	4,415	4,017	3,413	6,063
Tulbagh.	3	—	56	66	3	389	31	2	76	89	59	95	50
Piketberg.	—	—	—	—	—	—	109	—	—	—	190	—	—
Droogevlei.	—	60	—	—	270	—	11	—	—	—	—	—	—
Caledon met inbegrip van Genadendal, en vier veldkornetschappen.	1460	12	977	152	142	230	10	331	120	121	180	19	5
Somerset West.	1					28		506	423	80		5	6
Ceres.	5		16		79	176	5	229	6	35	37	34	6
Wagenboomsrivier.			59	42	2				44	58	88		1
Worcester.	350		127	126	194	11	586	523	51	167	26	22	256
Hopefield.	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hamman's.		200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmesbury		1040	—	—	—	—	190	—	—	—	99	—	—
Darling.		493											
Durban.		2	5		43	33			13	10	10		3
Wijnberg.			19	76		49	2	374	2	8	12	2	227
Rondebosch.	7	2	53	35	4	24	5	641	14	8	14	139	190
Claremont.			134	458		226	36	9		25	7	43	112
George.	3		210	2		4			20	11	374	454	80
Stellenbosch.	6	31			727	124	36	12	1356	165	54	3	15
Riversdal (6 Veldkornetschappen.)	681	13	315	1	4	13	1		125	197	311	203	326
Papendorp.			13	29	2	123	2	75	3	11	41	33	1
Liesbeekrivier.			184	61	50			130			6	1	
Moddergat.			7	10	28	89			298	29		11	13
Franschhoek.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	483	—	—	—
Groenberg.					6	5	6		20	44	12		6
Achter Paarl.	2	2	28	16	6	2	11		32	55	19		14
Dal.			34				3		57	24	12		
Pniel.	8		1		16	5	45		167	128	4		
Hermon.				1	2		1		60	36	35		2
Grt Drakenstein.			28	27	40	42			164	114			20
Wellington.			36	29	22		498		168	345	142	5	33
Paarl.	33		137	106	11	77	8	19	282	976	321	14	518
Avontuur.	28	5			3	125			12	6	3	147	23
Mosselbaai en Veldkornetschappen.	11						6	2	6	8	6	1077	376
Uniondale.	10		3			2 7			3		11	83	2
De Lakes.			77								214	141	
Goudinie (Caledon).	4	1	94	96	3	5	1	3	40	55	56	4	1
Afdeeling Swellendam met Heidelberg.	7542	3	1244	19	42	5	10	2	53	47	97	5	645
Simonsstad.			1	3		105		1112	751	137	95	4	69
Kaapstad.	2077	43	3953	3 9	754	3 51	3362	6493	59	974	1575	915	3067

DE OOSTELIJKE PROVINCIE.

Volgens telegram gisteren van Grahamstad ontvangen gaven de toen reeds ontvangen lijsten den volgenden uitslag:—C Brown, 158; Burger, 799; Cawood, 4541; Chase, 4603; Distin, 20; Geard, 4334; Godlonton 5360; Hopley, 83; Hughes, 4544; Miller, 3952; Painter, 1355; Quin 1733; Stretch, 914; Te Water 27; Wood, 5436.

De opgaven van de Middellandsche distrikten, N. O en grensdistrikten ontbraken nog. Die zouden eene groote verandering brengen in bovenstaande lijst.

De Synode en de Transvaal.

Het volgende is het verslag der deputatie door de Synode van 1870 naar de Transvaal gezonden en Maandag in de Synode behandeld :—

Verslag van de Deputatie door de Hoog-Eerw. Synode benoemd, om de Nederduitsch Hervormde en de Nederduitsch Gereformeerde Kerken in de Zuid-Afrikaansche Republiek en Natal te bezoeken, alsmede de Zending Statien in het Transvaalsche, die in verband staan met onze Kerk.

Hoog-Eerwaarde en Eerwaarde Heeren en Broeders!

Uwe Deputatie heeft de eer om bij deze Verslag te doen van de taak haar door de Hoog-Eerw. Synode van 1870 opgedragen.

Ten gevolge van menige onjuiste voorstelling harer verrigtingen te Potchefstroom, gevoelt uwe Deputatie zich geroepen om in deze u een uitgebreider Verslag voor te leggen dan wel anderzins noodig ware.

Na eene voorloopige Correspondentie met de Scribas der verschillende Kerkbesturen begaf uwe Deputatie zich op reis in de maand April 1872, deed de Diamantvelden aan, alwaar zij eene gelegenheid had, om de Broeders aldaar arbeidende in hun hoogst belangrijk werk te kunnen bijstaan, en zette vervolgens de reis voort naar Potchefstroom, waar zij de vertegenwoordigers der voornoemde Kerkgenootschappen hoopte te ontmoeten.—Aldaar aangekomen op den 22sten April vond uwe Deputatie, dat van beide zijden op vriendelijke wijze gezorgd was voor huisvesting als anderzins.

Om redenen hier nu niet te noemen, maakten wij gebruik van het aanbod komende van den Kerkeraad der Hervormde Kerk.

Onmiddelijk na onze aankomst werden wij door vele Kerkeraads- en Gemeenteleden, alsmede door de Leeraren der beide Kerkgenootschappen, verwelkomd.

Met den Scriba van de Kerkelijke Commissie der Hervormde Kerk, Ds. van Warmelo, kwam uwe Deputatie, ten opzigte van de werkzaamheden voor den volgenden dag, tot de volgende verstandhouding :—

1. Op morgen te 10 ure kome men bijeen in het Kerkgebouw der Hervormde Gemeente.
2. De verrigtingen zullen met opene deuren geschieden.
3. De Afgevaardigden zullen dan officieel ontmoeten de Leeraren der Hervormde Kerk, benevens de Ouderlingen en Oud-Ouderlingen dier Kerk, ook zullen gehoord worden zulke leden der Kerk, die inlichting zouden kunnen geven op de onderwerpen in behandeling komende.
4. De Leeraren en Gemeenteleden der *Nederduitsch Gereformeerde* Kerk zullen in geen geval toegelaten worden om iets te zeggen.
5. De Leeraren der Hervormde Kerk zullen den Afgevaardigden eerst een kort overzigt geven van den toestand hunner Kerk, waarna deze, desverkiezende, vragen zullen kunnen doen tot verdere inlichting.

Den volgenden dag door twee Ouderlingen afgehaald en naar het Kerkgebouw begeleid, werd uwe Deputatie op zeer hoffelijke wijze door de Kerkelijke Commissie en allen, die tegenwoordig waren, ontvangen. Onmiddelijk hierop werd een aanvang gemaakt met de verrigtingen. Uwe Deputatie was echter verwonderd om te zien, dat men aanmerkelijk afgeweken was van het plan den vorigen avond vastgesteld. In plaats van al de Leeraren der Kerk met zoo vele Ouderlingen en Oud-Ouderlingen te ontmoeten, zag uwe Deputatie voor zich Di. van der Hoff en van Warmelo met de Ouderlingen Megen, Prinsloo en Nel, uitmakende de Kerkelijke Commissie der Hervormde Kerk.

En in plaats van een kort overzigt van den Kerkelijken stand van zaken te ontvangen, werd het uwer Deputatie gezegd "nu kunt gij maar vragen doen." Van dit later uitgedacht plan wilde de Kerkelijke Commissie niet terugkomen, en uwe Deputatie werd genoodzaakt, om "al vragende" iets van den werkelijken toestand van zaken in de Hervormde Kerk te weten te komen.

Na het voorlezen van den zoo dikwijls aangehaalden brief, geschreven van wege onze Kerk aan den Scriba der Hervormde Kerk, ged. 11 November 1862, kwam men te spreken over de *oorzaken van de losmaking der Hervormde Kerk van de Kaapsche Synode.*

Als oorzaken hiervoor werden opgegeven (1) vrees voor Britsch gezag, (2) vrees voor gelijkstelling, (3) ontevredenheid met de Moeder-Kerk, omdat deze, gelijk men meende, niet voorzien had in de behoefte aan Predikanten in de herderlooze Gemeenten aldaar.

Uwe Deputatie merkte hierop het een en ander aan, om de onjuistheid of wel ongenoegzaamheid der genoemde bezwaren aan te toonen, doch stapte spoedig van dit punt af, daar zij het, voor het tegenwoordige althans, van geen genoegzaam belang beschouwde om er langer bij stil te staan.

Nu kwam aan de beurt, "*het ontstaan van de Nederd. Geref. kerk in de Zuid Afrikaansche Republiek.*" Na dit onderwerp breedvoerig, nu eens met de vertegenwoordigers der *Hervormde*, dan weder met die der Nederd. Gereformeerde kerk, besproken te hebben, kwam uwe deputatie tot de volgende beschouwing der zaak :—

1. Dat de gemeenten Utrecht en Lijdenburg nooit tot de *Hervormde* kerk behoord hebben.
2. Dat van wege de Regering zoo wel als van de zijde der kerk het eerst pogingen in het werk gesteld zijn, om die gemeenten (meer bepaald die van Utrecht) tot de Hervormde kerk te doen toetreden.
3. Dat die pogingen mislukt zijn, hoofdzakelijk omdat de Hervormde kerk geene uitgedrukte geloofsbelijdenis in haar wetboek had, en destijds niet genegen was, die er in op te nemen; waardoor de bestaande verwijdering niet alleen bleef bestaan, maar nog grooter werd, doordien vele leden der Hervormde kerk haar toen verlieten en zich aansloten aan de gemeenten Utrecht en Lijdenburg, waaruit alzoo de Nederd. Gereformeerde kerk kwam te ontstaan.

Uwe Deputatie is van oordeel, dat, hadden de vertegenwoordigers der Hervormde kerk in der tijd het duidelijk en welgemeend laten uitkomen, dat het een verzuim van hun kerkbestuur was, dat de belijdenis der kerk in hun kerkelijk Reglement niet stond uitgedrukt, en hadden zij den vertegenwoordigers van de gemeente Utrecht de belofte gedaan, van zoo spoedig mogelijk die gewenschte belijdenis in hun wetboek te zullen opnemen, het, voor dien tijd ten minste, niet tot de dusgenaamde "scheuring" zou gekomen zijn. Wij vinden, wel is waar, dat het kerkbestuur vier jaren later (1869) de belijdenis der kerk in haar wetboek heeft opgenomen, doch de belangrijke vraag is, wat heeft hen hiertoe bewogen? Was het eene vrijwillige of eene gedwongene handeling? Bij eenige juiste kennis van zaken in dezen zal het den opmerkzame dadelijk blijken, dat de vrees van meer leden der kerk te zullen verliezen er veel mede te doen gehad heeft.

En nu de *Leervrijheid.* Uwe Deputatie heeft gemeend, dat het voor onze kerk van groot belang is, om ook in dit opzigt de Hervormde kerk van naderbij te leeren kennen.

Na eene tamelijk lange discussie hierover is het uwe Deputatie duidelijk geworden, dat de Leervrijheid, indien al niet in de wetsbepalingen der kerk toegelaten, in de praktijk echter geduld wordt.

Verder heeft uwe Deputatie te vermelden, dat, op eene vraag desaangaande, de kerkelijke commissie op eene besliste wijze geantwoord heeft, dat ook leeraren, die *niet* door den Actuarius der Kaapsche Synode gelegitimeerd zijn, in de Hervormde kerk beroepbaar zijn.

Letten wij nu (1) op de omstandigheden, waaronder later de belijdenis der kerk in haar wetboek is opgenomen (om niet te vragen of die werkelijk overeenkomt met de belijdenis onzer kerk) (2) op de Leervrijheid, die feitelijk in de kerk wordt geduld en bevorderd, (3) op de wijze waarop leeraren, niet behoorlijk gelegitimeerd, in de kerk beroepbaar gesteld worden, dan wordt het een ieder duidelijk, dat bij eenige gelijkheid in den vorm er toch een groot verschil in de werkelijkheid bestaat tusschen de Nederd. Geref. kerk in de Kaapkolonie en de Hervormde kerk in de Z. A. Republiek. En met het oog op de herhaalde aanbieding van de zusterhand, komende van de Kerkbesturen der Hervormde kerk, meent uwe Deputatie dat de voornoemde bijzonderheden UHoogEerw. Synode van eenige dienst kunnen zijn.

Dit bij herhaling aanbieden van de zusterhand kwam uwe Deputatie zeer vreemd voor, daar het haar duidelijk was gebleken, dat de kerkbesturen, meer bepaald de leeraren der kerk, geene sympathie hadden met de kerkbesturen onzer kerk; o.a. bleek het hieruit, dat de Scriba der kerkelijke commissie, in naam dezer commissie, uwe Deputatie bij het einde der verrigtingen, op smalende wijze, verzocht heeft, om ter kennisse van de HoogEerw. Synode te brengen, "dat in geval de Synode weder brieven van wege de Hervormde kerk ontvangt, zij toch niet weder de groote onkosten moet maken om eene Deputatie derwaarts te zenden, maar hare brieven op de gewone wijze slechts moet beantwoorden."—(Zoo geheel het tegendeel van wat uwe Deputatie overal anders omtrent hare zending vernomen had).

Bij de zamensprekingen is het duidelijk uitgekomen, dat de leeraren der Hervormde kerk zeer gaarne de leden hunner kerk willen doen gelooven, dat er geen verschil bestaat tusschen hunne kerk en de onze; mogelijk heeft het gemoedelijk aanbieden van de zusterhand hiermede veel te maken.

Uit het voorgaande moet het der Hoog-Eerw. Synode reeds duidelijk geworden zijn, dat uwe Deputatie van oordeel is, dat er onder de leden der Hervormde Kerk velen zijn, die niet alleen getrouw gebleven zijn aan de leer zooals die in onze Kerk beleden en gehandhaafd wordt, maar die zich ook verbonden gevoelen aan onze Kerk, waarom uwe Deputatie de Hoog-Eerw. Synode met alle bescheidenheid, doch te gelijkertijd, met allen ernst, aanbevelen moet, om toch zoo veel in haar vermogen is en de eigenaardige omstandigheden der zaak het toelaten, een innig en levend belang in de Herv. Kerk zoowel als in de Ned. Geref. Kerk in het Transvaalsche te blijven stellen en *die belangstelling ook te toonen.*

Wat nu de Ned. Geref. Kerk zelve betreft, heeft uwe Deputatie niet veel bij te voegen bij hetgeen reeds daaromtrent in verband met de Herv. Kerk gezegd is.

Als vertegenwoordigers dier Kerk hebben wij ontmoet Ds. Jooste en de ouderlingen Coetzé en Maré. Wegens de voornoemde bepaling (No. 4), door Ds. Van Warmelo gemaakt, moest uwe Deputatie de vertegenwoordigers dezer Kerk *afzonderlijk* over dezelfde onderwerpen hooren. Uit dit onderhoud bleek o.a. het volgende :—

1. Dat de Ned. Geref. Kerk niet alleen in naam, maar ook in belijdenis en praktijk, overeenkomt met de onze.
2. Dat zij geen Leeraar beroepbaar in haar midden beschouwt, die niet overeenkomstig de reglementen onzer Kerk gelegitimeerd is.
3. Dat zij de Synode onzer Kerk tot Hof van Appèl gemaakt heeft in zaken van hooger beroep.

Voorts heeft het bij de Leeraren zoowel als bij de Leden dier Kerk niet ontbroken aan bewijzen van gehechtheid aan onze Kerk.—Behalve bijzondere hulp aan ons betoond op de verdere reis, werden wij vriendelijk verzocht, om op daartoe bepaalde plaatsen godsdienstoefening te houden, ons alzoo in de gelegenheid stellende, om met den toestand van zaken aldaar van naderbij bekend te kunnen worden. Zeer aangenaam was het ons om aan dit verzoek te kunnen voldoen, en groot was de zegen welken wij menigmaal bij deze en andere diensten voor onszelven hebben mogen smaken.

Daar ons geen genoegzame tijd overbleef om de Zending-statie in verband met onze Kerk aan de Zoutpansbergen te bezoeken, om nog bij tijds te kunnen zijn voor de Synode der Natalsche Kerk, zoo besloten wij, om liever naar de Pilaansbergen te reizen, alwaar de Broeder Gonin als Zendeling onzer Kerk arbeidende is.—Vriendelijk te gemoet gekomen en voortgeholpen door den Broeder Brink, kwamen wij spoedig op zijn arbeidsveld aan, en den volgenden dag op dat van den Broeder Gonin. Van den toestand der Zending alhier zal uwe Deputatie niet veel zeggen, daar de Zending Commissie de zaak duidelijk genoeg onder de aandacht der Synode brengen zal. Slechts dit, dat uwe Deputatie in het reeds lang door haar gekoesterd gevoelen versterkt is geworden, dat namelijk de weinige krachten, waarover onze Kerk op Zendinggebied in de Transvaal te beschikken heeft, zooveel *mogelijk vereenigd moeten gehouden* worden, ten einde op meer doeltreffende wijze te kunnen werkzaam zijn.

Na enkele genoegelijke dagen onder het dak van Broeder Gonin te hebben doorgebragt, vervolgden wij onze reis naar Ladysmith, in Natal. Wij kozen den omweg over Pretoria, Nazareth, Wakkerstroom en Utrecht.

Te Nazareth smaakten wij het genoegen om Ds. Kriel, die van Lijdenburg overgekomen was, te ontmoeten, en hem in de godsdienstoefeningen op Pinkster Zondag te kunnen behulpzaam zijn.—Het was ons in waarheid eene verkwikking!

Te Wakkerstroom vond uwe Deputatie gelegenheid om eenige inlichting te verkrijgen betreffende de afscheiding van eenige leden van de Ned. Geref. Kerk aldaar en die thans onder de leiding staan van den Eerw. Keet. Zonder in bijzonderheden dezer zaak te treden, acht uwe Deputatie zich geroepen, om vooral den Broeders Leeraren onzer Kerk te doen opmerken, dat brieven van aanbeveling soms meer kwaad dan goed uitwerken, waarom men zeer omzigtig in dezen moet handelen.

Te Utrecht werden wij aangenaam verrast door de bijzondere vriendelijkheid en gastvrijheid van Ds. Cachet en diens echtgenoote. Ook alhier hadden wij gelegenheid om den Leeraar bij te staan in de diensten van den Zondag. Het was juist Nachtmaalsbediening. En nu *voor het eerst* kwam uwe Deputatie met Ds. Cachet te spreken over den staat van zaken in het Kerkelijke aldaar.

Utrecht verlatende, zetten wij de reis voort naar Ladysmith, alwaar de Synode der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van Natal zou vergaderen. Na de woonplaats van den ouden vader Spies aangedaan te hebben, en door hem naar Ladysmith voortgeholpen, kwamen wij er in het begin van de maand Junij aan. Al de Leeraren der Kerk, uitgenomen den Broeder van Velden, waren met hunne afgevaardigde Ouderlingen naar de Synode opgekomen. Ook was Ds. Cachet alhier als afgevaardigde van de Nederduitsch Gereformeerde Kerk in de Transvaal, en Ds. M'Millan, van Harrismith, was ook uit belangstelling overgekomen. Aangename dagen mogten wij alhier doorbrengen. Vele bewijzen van vriendelijkheid en broederliefde mogten wij ook ondervinden.

Eene geheele zitting der Synode werd door de B.B. gewijd aan een onderhoud met uwe Afgevaardigden. Uit dit onderhoud bleek het ten duidelijkste hoe zeer gehecht de B.B. aldaar zich nog gevoelen aan onze Kerk, en het kwam uwe Deputatie voor, dat het hunne begeerte is, om, indien mogelijk, wederom *één* met ons te zijn. Uwe Deputatie verkreeg ook den indruk, dat de Kerk in Natal met moeijelijkheden van een bijzonderen aard te kampen heeft, eensdeels ontstaande uit de eigenaardige positie, welke zij inneemt onder de andere Kerkgenootschappen in die kolonie, anderdeels uit het feit dat het grootste gedeelte der Hollandsch-sprekende bevolking zich niet te huis gevoelt in eene kolonie welke zoo zeer Engelsch is. Van hier dat velen hunner de Kolonie verlaten en het aantal leden der Kerk alzoo hoe langer hoe kleiner wordt. Zeer wenschelijk is het, dat de handen der B.B. aldaar arbeidende worden gesterkt!

Uwe Deputatie zoude der HoogEerw. Synode nog vele bijzonderheden hebben kunnen mededeelen in verband met hare zending, vooral betreffende de vriendelijke ontvangst en hulp, welke zij alom op de reis ondervonden heeft, ware het niet, dat dit haar verslag daardoor te uitgebreid zou worden.

Dit slechts ten besluite, dat uwe Deputatie de vaste overtuiging heeft, dat UHoog-Eerw. Synode geen beter bewijs van hare belangstelling in de voornoemde kerkgenootschappen geven kan, dan door haar dikwijls te doen bezoeken door leeraren uit uw midden, tot wederzijdsche bemoediging en tot bevordering van de zaak onzes Heeren in het gemeen.

Hopende dat wij hiermede, eenigermate ten minste, voldaan hebben aan den last ons opgedragen,

Noemen wij ons, met verschuldigde hoogachting,

UHoogEerw.'s en Eerw.'s
Dienstw. Dienaren en Broeders,

J. H. du PLESSIS.
A. STEYTLER.

Het volgende is het stuk door Ds. Du Plessis voorgelezen op Maandag :—

Met het oog op het verzoek of den wensch van de Hervormde Kerk om in zusterlijke betrekking tot ons Kerkgenootschap te staan, heb ik gemeend dat het voor de Synode, die ons afgevaardigd heeft, onder anderen van belang is te weten of de Hervormde Kerk leervrijheid bij hare leeraren duldt of niet, en heb ik het daarom mijn pligt geacht om hiernaar onderzoek te doen, en wel op de volgende wijze :—Nadat over de *losmaking van de Kaapsche Synode* en de *niet-aansluiting* van de gemeenten Utrecht en Lijdenburg aan de Hervormde Kerk gesproken was, alsmede over de belijdenis der Hervormde Kerk, rigtte ik de volgende vraag tot de Commissie, meer bepaald tot den Wel-Eerw. Scriba Ds. Van Warmelo, die de eigenlijke woordvoerder van genoemde Commissie was :—"Laat uw wetboek ook leervrijheid in de kerk toe?" Hierop antwoordde de Scriba : "Ik meen van neen." Vervolgens werd door mij gevraagd : "En hoe is het hiermede in de praktijk gegaan?" Op deze vraag antwoordde Ds. Van Warmelo : "Ik versta u niet." Ik trachtte het hem duidelijk te maken. Hij antwoordde andermaal, "Ik versta u niet." Hierop rigtte ik mij tot den Praeses Ds. Van der Hoff en zeide, "Wel-Eerw. heer, ik zie dat gij mij verstaat, wilt u zoo vriendelijk zijn om mij een antwoord op de vraag te geven?" Deze antwoordde : "O ja!" en gaf mij na eenig stilzwijgen het volgend antwoord : "Indien wij ons voor den geest brengen wat nu onlangs in de kerk heeft plaats gehad, dan moeten wij zeggen dat ook in de praktijk geene leervrijheid door de kerk geduld wordt." Hierop zeide ik, dat ik het antwoord op de gedane vragen daar laten zal, omdat ik niet genoegzaam bekend ben met de zaak, waarop de voorzitter in zijn antwoord zinspeeldt (ik meende de schorsing van Ds Begeman). Ik kwam nu tot de derde vraag op het punt van leervrijheid, zeide vooraf dat de vraag van een neteligen aard is, en dat ik haar ongaarne in het openbaar aan de Hoog-Eerw. Commissie deed, doch wilde ik het werk mij opgedragen naar het beste van mijn weten verrigten dan mogt ik de vragen niet terughouden. En moet ik haar *in het openbaar* doen, dan is het niet aan ons afgevaardigden te wijten, maar aan de leden der Hoog-Eerw. Commissie, die op de meest *besliste wijze* bepaald hebben dat alle verrigtingen met opene deuren *zullen* geschieden. Na dit gezegd te hebben deed ik de volgende vraag :—"Gesteld nu dat uw wetboek geene leervrijheid toelaat, dat deze ook in de praktijk niet geduld wordt, hoe komt het dan dat Ds Burgers die algemeen bekend staat als een liberaal, toegelaten is om in de Hervormde Kerken te prediken?" Op deze vraag stond de voorzitter op en zeide in driftigen toon, dat hij het ongemanierd en onbeleefd en onwelvoegelijk in mij acht, om in zulk een tijdsgewricht, nu men bezig is om een President voor de Republiek te kiezen, zulk een vraag te doen, waardoor Ds B. als candidaat voor den vacanten zetel kan worden benadeeld. Hierop verklaarde ik plegtig, dat ik bij het doen van deze vraag in de verte niet gedacht heb aan de verkiezing welke er gaande is. Ook zeide ik dat ik langs den weg vernomen had dat de verkiezing nagenoeg voorbij was (en zoo was het ook). Mijn mede-afgevaardigde, Ds Steijtler, achtte het ongemanierd en onbeleefd in den voorzitter om mij dus aan te vallen. "Want" zeide hij "wij waren hier niet gekomen als politieke agenten om voor den eenen of anderen candidaat te werken, maar als afgevaardigden van de Synode, met den last om naar den toestand der Kerk onderzoek te doen."

Hierop nam Ds. van Warmelo het woord, en zeide : Hoe komt het dan, dat Ds. B die zulk een liberaal is, zitting heeft in uwe Synode? Ik antwoordde dat een ieder die maar eenigzins met de toedragt der zaak bekend is, het weet dat Ds B. tegen den wil van de groote meerderheid in de Synode zitting in hare vergadering gekregen heeft, en dat hij nu even als te voren voor onregtzinnig in de leer gehouden wordt.—"Maar" zegt Ds van Warmelo, "waarom hem dan *niet op nieuw* aangeklaagd en naar de wet behandeld?" Ik antwoordde "hij is te slim," bedoelende dat hij te listig of te behendig is, door met zijne ware gevoelens niet *zuiterlijk* voor den dag te komen, gelijk ik mij den volgenden dag nader verklaard heb.—Op voornoemd antwoord zei Ds. van Warmelo "nu zoo lang Ds B. bekend staat als Leeraar den Nederd. Geref. Kerk in de Kolonie en hij komt hier, zoo zal ik hem verzoeken om voor mij te prediken." Daar deze verklaring voor mij van beteekenis was, vroeg ik eerst den voorzitter, en daarna ieder der drie ouderlingen afzonderlijk of zij met dit gezegde van Ds. van Warmelo instemden, waarop zij allen "ja" antwoordden.

DE GOUDVELDEN.

Aan de Transvaalsche *Volksstem* van 24 October ontleenen wij het volgende :—

"De heeren Maynard, Carter en Armstrong zijn teruggekeerd van Lijdenburg, van waar zij gisteren voor acht dagen vertrokken waren, en brengen zeer gunstige berigten omtrent de velden. Wij halen hoofdzakelijk 's heeren Maynard's verslag aan, die op de Nieuwe Rush, op "Poniesrand" of Pelgrimsrust geweest is. Hij zegt dat het land prachtig schoon is, en dat vele der claims op de Nieuwe Rush goed winstgevend goud leveren. Geelhout is er in overvloed, planken doen 18s. per stuk, en huizen worden er met gemak en goedkoop gebouwd. Met het maken van den weg naar Delagoabaai is reeds een begin gemaakt. De heer Searle, van de West Grikwalandsche Mijnmaatschappij, is ook aangekomen Hij is op reis naar Kaapstad om zijne familie te halen. Hij gelooft dat lieden die naar de goudvelden gaan, langen tijd nasporingen zullen moeten doen, aangezien al de betaalbare claims reeds toegewezen zijn. De heer Maynard heeft een prachtig stuk gedegen goud van anderhalf pond gewigt in zijn bezit, en zegt dat hij ettelijke ponden goud heeft kunnen koopen tegen £3 15s. per ons. Alles dat noodig schijnt voor de groote bevolking, die redelijker wijze verwacht kan worden zich in of nabij Lijdenburg neer te zetten, is een aantal flinke boeren om voedsel te produceren. Het land is uitmuntend geschikt voor het produceren van graan. Plaatsen onmiddelijk bij de delverijen worden thans gewaardeerd op £3,000. Wij wenschen den heeren Marais, Struben, Guzman, Becker, Brodrick en Carter geluk als eigenaars van de Pelgrimsrust. De heeren Carter en Amstrong zullen voor goed naar de goudvelden terugkeeren. Dit is een goed teeken. Wij vernemen tevens met genoegen, dat de benoodigdheden langzamerhand overvloediger worden, hoewel niet genoeg om de aanvraag te voldoen van iets dat naar een rush gelijkt.

"Van de Goudvelden sprekende kunnen wij melden dat onze moeijelijkheden met die velden begonnen zijn. Zaturdag avond werd een mijnwerker, Hugh Cartwright geheeten, in Pretoria onder escorte en in de ijzers binnengebragt, op een bevelschrift, uitgevaardigd door den Goud-commissaris, den heer McDonald, op de beëedigde verklaringen van onderscheidene politie-beambten en delvers. Het blijkt dat Cartwright aanspraak maakte op een claim, en dat zijn regt daarop betwist en de zaak tegen hem uitgewezen werd door den Goud commissaris, wiens gezag hij, met dat der Transvaalsche Regering, vervolgens op zoo verregaande wijze trotseerde, dat die ambtenaar niet anders doen kon dan hem te laten arresteren. Hiertegen verweerde zich Cartwright door eerst een bottel, daarna een Amerikaansche bijl, en vervolgens een stuk hout beet te krijgen, en voorts met in alle rigtingen te schoppen en te bijten en te spuwen totdat hij overweldigd werd. Voorts ontsnapte hij twee maal aan de zorg van den baljuw, en de Goud-commissaris was verpligt om hem in de ijzers te klinken, en ter veilige bewaring, en als een voorbeeld van de goede orde op de goudvelden, naar het hoofdkwartier op te zenden. Prokureur de Vries heeft, naar wij vernemen, als agent voor den gevangene, bij den Staatsprokureur aanzoek gedaan om Cartwright's ontslag uit de ijzers en om zijne invrijheidstelling. Wij gelooven dat de Staatsprokureur op het eerste punt geantwoord heeft dat hij, met het oog op de sterke termen van het rapport van den Goud-Commissaris, de beëedigde verklaringen in de zaak, de ontsnappingen uit de bewaring van den baljuw en den onveiligen toestand van den tronk te Pretoria, zich niet geregtvaardigd acht om thans daaraan te voldoen, dat den gevangene alle noodige oplettendheid betoond zal worden en dat er veel afhangen zal van zijn toekomstig rustig gedrag. Wat betrof de invrijheidstelling van den gevangene, die was onmogelijk, aangezien 't van het hoogste belang is dat de autoriteiten op de velden ondersteund worden. Hij zou echter in den gewonen loop zijn regterlijk verhoor moeten ondergaan voor de misdrijven waarvan hij beschuldigd staat, te weten : trotseering van het gezag van den Goudcommissaris, verraad jegens den staat en aanranding op den baljuw der Goudvelden in wettige executie van den warrant van den Goudcommissaris.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.—RED.]

Paarl, den 1sten November, 1873.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Toen ik onlangs in uw blad melding gemaakt zag van eene beweging om hier een tweede kerkgebouw te stichten, kwam mij het een en ander te binnen dat ik op papier stelde en voor publicatie bedoelde,—bij nadere overweging echter kwam ik tot het besluit het geschrevene terug te houden uit vrees dat dit aanleiding zou kunnen geven tot een geschrijf, dat zijn doel om eensgezindheid te bevorderen, waarnaar het de pligt van iederen Christen is te streven, zou missen;—bovendien was de kerkeraad verstandig genoeg het oor niet te leenen aan een verzoekschrift afkomstig van een betrekkelijk gering aantal leden, en ik dacht de zaak is voor goed afgedaan. Nu echter *eenige* volksstemmen, zoo als de schrijver of ieder schrijvers zich noemen in uwe uitgave van heden, aan hunne verontwaardiging en teleurstelling lucht geven op eene wijze alles behalve streelend voor den leeraar en kerkeraad, vind ik mij genoopt mijne aanmerkingen omtrent de zaak mede te deelen,—zij zijn als volgt :—

"In uwe uitgave van den 4den zie ik eene mededeeling vergezeld van een copij verzoekschrift gerigt aan den Paarlschen Kerkeraad, om een tweede kerk ergens in het noorder-gedeelte van het dorp te stichten. Het product schijnt zeer onschuldig, en personen op een afstand zouden moeijelijk begrijpen kunnen hoe de kerkeraad zich zoo willekeurig gedragen kon, zulk een billijk verzoek te weigeren. Het volgende diene tot opheldering,—

"Ten tijde des vorigen leeraars (zegt het verzoekschrift) werd het oude Godsgebouw te klein geacht voor het steeds aanwassend getal leden. Goed, de kerkeraad besloot dan ook dientengevolge een gebouw te zetten voor godsdienstige einden, en voerde zijn besluit uit—doch hoe vele malen werd in dat gebouw gepreekt? en het stond toch vlak over de woning des vorigen leeraars.—Ontaardde het niet in een ongeloofelijk korten tijd in eene Catechisatiekamer? en werd niet ten einde lijk besloten hetzelve van de hand te zetten, hetwelk (naar ik vrees) met verlies geschiedde? Waar moet de oorzaak gezocht worden van zulk eene omkeering in het gevoelen des kerkeraads? De gevolgtrekking is duidelijk,—er bestond geene behoefte. Doch meer, het Paarlsche Zending Genootschap, met prijzenswaardige belangstelling, legde omtrent dien tijd eene som van £1,000 uit, en voorzag juist dat gedeelte van het dorp van waar het klagtschrift uitgaat van een zoodanig gebouw. De kerkeraad destijds bezorgde een zendeling in den persoon van den Eerw. Van den Bos, een man in alle opzigten bekwaam voor zijn ambt—en wat was de ervaring van ZEerw. (en hij is pas twee of drie jaren van hier vertrokken)? "Dat hij dikwijls voor stoelen en banken heeft moeten preeken." Van waar dan de groote behoefte? Toen Ds. Van de Wall twee jaren geleden ten tijde van het beroep naar de Kaapstad duidelijk te kennen gaf, dat hij dat beroep had afgewezen in het vertrouwen dat men de fondsen zou verschaffen voor een hulpprediker, kwamen zijne vrienden voorwaarts om aan dien wensch te voldoen, niet diegenen, of liever hunne aanvoerders, die thans pogen in het belang "der ouden, armen, zwakken en kinderen" zoo heet het, verdeeldheid te zaaijen. Wel, de hulpprediker maakte zijne verschijning onder ons. Ds. Van de Wall meende zich beijverd te hebben in het belang van de kudde aan zijne zorg toevertrouwd, doch wat was zijne ervaring? Geen bed van rozen, de een zeide, "Ik ben van Paulus," en de andere "Ik van Cephas." Wil men dan onder den mantel van godsdienst en uitbreiding van Christus Rijk grooter verdeeldheid verwekken dan hier, helaas! het is betreurenswaardig, reeds oestaat? Op uw geweten af, voorstanders van dit schema, zoudt gij, die, ik twijfel niet, bewonderaars zijt van den ontslapen leeraar, een soortgelijk verzoekschrift ooit in uwe gedachten genomen hebben in zijn tijd te onderteekenen? en zoo niet toen, waarom nu? Is uwe bedoeling zuiver en opregt, of is het zoo als het Engelsch spreekwoord zegt 'the thin end of the wedge.' Wilt gij mogelijk uit de kerkekas een gebouw hebben, tot dat einde weder een 'hulpprediker,' om den boel zoo in de war te brengen dat men ter wille van den vrede toestemme om twee gemeenten te vormen (zoo als te Tulbagh, enz.,) en afstand doe van een gedeelte der kerkfondsen? Ik zie ook gaarne dat in de behoeften niet alleen van het Beneden Paarl (dat zoo als ik boven aangemerkt heb een bevoorregt gedeelte der gemeente kan genoemd worden), maar in die der gansche gemeente voorzien wordt, doch dat de arbeider juist den status van predikant moet hebben, waarop aangedrongen is, vind ik onnoodig,—hier bestaat mijns inziens meer behoefte aan een zendeling, en men neme tot leiddraad het besluit van den Kerkeraad ten tijde van Ds van der Lingen; toen hield men zich te vreden met den zendeling en hoorde men van geen tweede kerk, en de toeneming van leden sedert dien tijd is zoo groot niet om zulk een stap te regtvaardigen,—en behalve dat, zijn in de laatste jaren de zendingscholen zoo vermeerderd, dat iedere wijk zich in het bezit van eene of meer mag verheugen, en het Noorder Paarl deelt ook in dat voorregt. De ouden, armen en zwakken en kinderen waren er altijd en worden ook gevonden in alle gedeelten der parochie, en zal men daarom kerkgebouwen moeten stichten binnen het bereik van ieder?"

Bij eene volgende gelegenheid hoop ik eenige aanmerkingen te maken op den hierbovengenoemden brief geteekend "Volksstemmen."

EEN VRIEND VAN REGT.

Opwekking van wege de H.-Ew. Synode

AAN alle belangstellenden wordt hiermede berigt, dat de Hoog-Eerw. Synode, op heden het besluit genomen heeft—"dat bij de Synodale Biduren, en op Zondag, den 16 dezer, in al de Kerken, er ernstig gedacht worde aan den dringenden nood, waarin een gedeelte des lands, van wege de aanhoudende zware droogte, verkeert, en dat men vurig tot den Heere bidde, Zich over het land te willen ontfermen.

WM. ROBERTSON, Scriba.
Synodale Vergadering, Kaapstad,
den 3den November 1873.

DU TOITS'

PRIVAAT LOGIESHUIS

No. 56

Strandstraat hoek der Loopstraat, Kaapstad.

VRIENDEN en anderen van buiten en in de Stad zullen in bovengemeld aangenaam gelegen Logieshuis alle mogelijke gemakken en gerieven vinden tegen billijke prijzen.

J. A. DU TOIT.

Kaapstad en Wellington Spoorweg

TIJDTAFEL.

HEEN.

STATIONS.	Mijlen.	1 Pass. en Goederen.	2 Pass. en Goederen.
		u. m.	u. m.
VERTREK:		a. m.	p. m.
Kaapstad	..	7 16	3 40
Zoutrivier	3	7 25	3 50
D'Urban Weg ..	12	7 53	4 20
Eersterivier ..	21	8 21	4 52
Stellenbosch	31	8 51	5 23
Klapmuts . .	42	9 23	5 5[illegible]
De Paarl	49	9 46	6 20
Lady Grey Brug	51	9 54	6 28
AANKOMST:			
Wellington.. .	58	10 13	6 47

TERUG

STATIONS.	Mijlen.	1 Pass. en Goederen.	2 Pass. en Goederen.
		u. m.	u. m.
VERTREK:		a. m.	p. m.
Wellington	..	6 30	3 0
Lady Grey Brug	7	6 48	3 18
Paarl	9	6 58	3 28
Klapmuts	16	7 21	3 51
Stellenbosch ..	27	7 55	4 25
Eerste Rivier	37	8 26	4 56
D'Urban Weg ..	46	8 54	5 42
Zout Rivier ..	55	9 18	5 50
AANKOMST:			
Kaapstad . ..	58	9 26	6 0

VERKOOPINGEN.

VRE EN LOSSE GOEDEREN.

DOOR P. J. PENTZ J.P.ZN.

Nov. 8.—Klapmuts Station, Paarden en Ezels, van J. Gildenhuijs.

Nov. 11.—Wellington, Paarden en Ezels, van C. C. Hamman.

DOOR A. H. MOORREES.

Nov. 11.—Zwartland, Losse Goederen, in den Boedel van A. B. B. Gildenhuijs.

DOOR H. JONES EN CO.

Nov. 11.—Kaapstad, Losse Goederen, in den Boedel van de Wed. H. H. Wicht.

Nov. 12.—Rondebosch, Losse Goederen, in den Boedel van wijlen W. Johnson.

VASTE GOEDEREN.

DOOR DE VILLIERS FAURE EN CO.

Nov. 12 en 13—Paarl, Vaste en Losse Goederen, in den Boedel van wijlen J J Minnaar.

DOOR DE VILLIERS FAURE EN CO.

Nov. 14.—Wellington, Schapen. Bokken, Paarden en Ezels, van G. H. Joubert.

Nov. 20.—Vaste en Losse Goederen, van I. H. L. Minnaar.

DOOR J. G. WEGE

Nov 25.—Muldersvlei, Vaste en Losse Goederen, in den Boedel van Wijlen C F. Beijers.

DOOR M. W. THEUNISSEN.

Nov 26.—Doornrivier, Dist. George, Vaste en Losse Goederen, van J. F. Massijn.

SCHUTBERIGTEN.

De onderstaande Schutmeesters zullen op de bij gemelde datums en plaatsen verkooping houden van het volgende vee, indien het niet te voren wordt gelost.

Nov. 27.—A. M. Meijer, N.zn., Geelbeksvlei, Afdeeling Mosselbaai,—3 Schapen, regteroor stomp, linkeroor twee sneedjes van achteren.

OVERLEDEN.

Nov. 5—Johanna Fredrika Elzabe, dochter van den heer Johan Fredrik Luijt, in den ouderdom van 14 maanden.

MARKTPRIJZEN.

Van den 5 tot den 7 Nov. 1873.

		£ s. d.		£ s. d.
579 bs.	Aardappelen, p 3 bus.	0 3 3	—	0 12 0
28 lb.	Abrikozen ged. per lb.	0 0 2½	—	0 0 2¼
223 lb.	Boter, per lb.	0 1 9	—	0 2 0
	Eieren, per 100	0 7 6	—	0 8 5
118	Perziken ged	0 0 1½	—	0 0 1½
189 bs.	Haver, per 3 bs.	0 8 0	—	0 8 6
9 vr.	Havergerv. 100 lb.	0 5 3	—	0 7 6
	Hoenders, per stuk	0 2 4	—	[illegible] 2 4
	Kalkoenen, per stuk	0 5 0	—	0 5 2
45 bs.	Koorn, per 3 bush	1 10 6	—	1 10 [illegible]
4	Lammeren,	0 7 4	—	0 7 [illegible]
51 bs.	Uijen, per Mud	0 17 10	—	1 [illegible] 3

Woensdag,	5	Nov.	3	Wagens,	11	Karren
Donderdag,	6	do.	5	do.	8	do.
Vrijdag,	7	do.	11	do.	16	do.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVED.

Nov 4—Willy Rickmers, Ger bk (of Dordrecht), 834 tons, R O Stolt, from Philippine Islands 5th Aug, bound to New York, with cargo sugar. Put into this port for medical aid for the Captain.—Poppe & Co, agents.

7—Natal, sc st., 445 tons, G. E Bird, from East London 1st Nov, Algoa Bay 3rd, Mossel Bay 5th, to this port. Cargo general.

7—Cape of Good Hope, sch., 111 tons, Carl Johnson, from Sandwich Harbour 26th Oct, to this port. Cargo fish.

TABLE BAY.—SAILED.

Nov. 5—Natal Star, bk, to Algoa Bay.
6—Eliza Zuerolo, bk, to Falmouth.
6—Saga, bk, to Batavia.
6—Willy Rickmers, bk to New York.
6—Asiatic, RMSt, to St Helena, Ascension, Madeira, and Southampton.

Gedrukt bij SMUTS & HOFMEIJR, No. 6, Houtstraat, Kaapstad.